

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KATHOLIKUS KÉPES HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON TIZENHAT OLDAL TERJEDELEMBEN.

Előfizetési ára a magyar birodalom-ban és Ausztriában: **BUDAY ALADÁR** Szerkesztő és kiadó: Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/b. A német birodalom államaiba egész évre **5 kor.** Európa egyéb államaiba és Amerikába egész évre **7 kor.** Egy petsor hirdetés ára **20 fillér.** Egész évre **4 kor., félévre 2 kor., negyedévre 1 kor.** Egyes szám ára **8 fillér.**

Február 28 nap	Római naptár	Róm. evang.	Gör. kath. naptár	Gör. kath. evangelium	Nap		Nap hossza	€	Hold		Hold- váltás
					kél	nyug.			kél	nyug.	
2 Vasárnap	Gyertyasz. B.A.	Luk. VIII. (4—15): Kimen- vén a magvető	20 Eutim hv. 21 Maxim hv.	Luk. (XVIII. 38—43): A jerikói vak- ról, ki az ut- szélen kiálto- zott.	7 10 9 8 6 5 3 2	4 45 47 49 50 52 53 54	9 ó. 35 p. 38 41 44 47 50 52	 	dél e. 2 6 3 57 4 42 5 22 5 58 6 30	11 33 dél u. 1 4 1 59 3 0 4 4 5 11	8-án délután 2 ó. 22 p.

Kétezerkétszázötvenhat új hivatal.

A képviselőház kedden megkezdte az 1902-ik évi költségvetésnek általános vitáját. Magáról a költségvetésről már egyizben szólottunk, kell is még szólanunk róla, valamint meg kell még tennünk majd megjegyzéseinket a vita során az egyes tételekről is. Ma egyelőre a költségvetésnek egyik föltűnő tételéről legyen szó, melyet a pénzügyi bizottság is kiemelt az ő jelentésében.

Azon tétel az, mely szerint az 1902. évre ismét nagyon sok, számszerint *2256 új hivatalt kíván rendszeresíteni a kormány* a költségvetés által. Ennyivel fog szaporodni tehát a folyó évben az állami alkalmazottak száma; a kiadási többlet pedig, mely ily módon az állami háztartásra hárul 5,665.931 koronára rug. Azt is kiszámították, hogy a költségvetésbe fölvevett összes személyi járandóságok összege immár nem kisebb, mint 183,336.931 korona, vagyis száznyolcvanhárom és közel fél millió korona (ám ebbe az összegbe a katonatisztek, katonai hivatalnokok és a horvátországi tisztviselők személyi járandóságai nincsenek belefoglalva). Így tehát összes állami kiadásainknak *egyötödrésze* tisztviselők és hivatalnok meg egyéb állami alkalmazottak fizetésére, lakbérére meg másformájú javadalmazására kell!

Megérdemlik ezek az óriási számok, hogy fölöttük gondolkodóba essünk legalább kicsit? Hogyne érdemelnék. Ha minden évben ezrivel teremtjük az új hivatali állásokat és milliókkal szaporítjuk a személyi kiadások összegét, hol az az ország, a mely ezt megbirja? *Közel hat milliónyi emelkedés csak egyetlen egy évben!* Hiszen ha ez így folyik tovább, akkor öt év múlva benne

vagyunk a deficitben nyakig, 15—20 év múlva pedig a legteljesebb csödben! — Ezek azonban csak pénzügyi szempontok; hát még azok a mélyreható társadalmi bajok és kész veszedelem, melyet elkerülhetetlenül földidéz az, ha valamely állam mértéken túl szaporítja az alkalmazottait.

Először is, ha ilyen nagy tömeg állami alkalmazottat kell eltartanunk, hát *nem nyújthatunk nekik tisztességes megélhetést*, olyat, mely méltó legyen az állásukhoz és az államhoz. Ha hirtelenében elégséges fizetést tudunk is adni, ám az élet fokónként drágul és akkor méltányos, hogy őket jobban fizessük, de nem lehet, mert a legparányibb fizetésemelés is óriási többletkiadást jelent, melytől aztán megborzad a kormány, a törvényhozás és a közvélemény egyaránt.

Most is van a tisztviselők körében mozgalom, hogy fizetésüket az állam javítsa meg. És kívánságuk méltányos; igazságos volna, ha meghallgathatnók azokat. De mit csináljunk? A méltányos segítség olyan nagy összeg volna, melyet nem bír meg most az adófizető polgárság. A pénzügyminiszter mégis kiszorított erre a célra három millió koronát — hanem akárcsak gunyolódni akart volna, olyan semmicske ez a summa ahhoz képes, a mi kellene. Megérezte ezt a miniszter is; ezért mondja, hogy ő a tisztviselők helyzetén nem annyira e három millió által akar segíteni, hanem inkább a tisztviselők és alkalmazottak számának *csökkentése útján* akar sorsukon javítani. — No, ugyan szépen kezdi a *csökkentést*: egyetlen egy évben mindjárt 2256-tal szaporítja az állásokat!

Második baj, mely a tisztviselők számának tulságos szaporításából származik: *odavész a társadalom függetlensége*. Veszni indult az már eddig is. Egész uri társadalmunk már ma sem egyéb, mint engedelmes tömeg a kormány kezében. — Sokan vannak, kiknek a kormányt szolgálni *kell*. Ezekhez aztán sokan csatlakoznak, kik a kormányt szolgálni *akarják*. Persze *hivatalon kívül*, itt csak arról van szó. Az így át meg áthálózott társadalomban egészséges és szabad közszellem egyáltalán lehetetlenség; az ilyen társadalomba a mindenkori kormány olyan szellemet ojt, olyan nézeteket tölt, olyan akaratot diktál, a minő éppen neki tetszik. Hozzájárul még, hogy tisztviselőink legnagyobb része csak nyomorog, uri módot csak látszatra élvez, inkább tengődik mint föntartja magát, érthető tehát küzködik, előléptetést áhít, még érthetőbb tehát, hogy önként csuszik-mászik a kormányzók elé hódolni és szolgálatkészségét hivatalon kívül is fölajánlani.

Hja, mert a gyomor nagyobb zsarnok, mint a szív, az ész, az érzés, a belátás, a hazafiság, meg a vallás! A kinek folyton lemondást kell gyakorolnia az életbevágó szükségletek kielégítésekor, az hamar lemond a legszentebb érzelmekről. Az ilyen embernek csak egy vágya marad: előlépni, jobban élni, többet ehetni. Mivel pedig ezt nem érheti el, ha tanulmányoknak szenteli életét, ha az irodalmat miveli, ha a népért fárad, ha a hazáért dolgozik, ha a vallásáért küzd, hanem csak úgy éri el, ha hizeleg, ha csupán a fölsőbb parancsokat fogadja el, ha értök cserben hagyja magát, fáját, hazáját, egyházát: tehát hizelgő lesz és áruló. Azért nincs nálunk az uri társadalomban nemesebb akarat, tisztább elszántság, fenragyogóbb eszmény; hanem csupán éhség van és mohóság, hogy éhségét a kormány jóvoltából csillapíthassa.

De nemcsak a politikai függetlenség és önértet hal ki, hanem minden egyéni önállóság és cselekedni tudás. Az állam derűre-borura szervezi az új állásokat; a hivatalnoki pálya szerényebb ugyan, mint bármelyik másik, de biztosított, nyugodt. Így lassankint elszoktak magyar uraink attól a gondolattól, hogy a maguk esze és kezők munkája árán éljenek meg, hanem inkább eltarthatják magukat a kincstár által. Valaki azt mondaná, hogy hiszen a tisztviselők is eszök és kezők fáradságából élnek meg. Rámondanám, hogy igaza van, ha én és velem együtt a magyar polgárság régtől fogva nem tapasztaltuk volna, hogy hivatalnokaink közül csak minden századik felel meg kötelességeinek, csak minden ezredik tartja lelkiismeretbe vágó cselekedetnek, ha a polgárság érdeke ellen vét. Az állam csábitja az embereket a hivatalokba és a csábitás legnyomósbab érve az, hogy nem férfiaságot, szabadságot

munkát, kötelességteljesítést, lelkiismeretet kíván tőlük, hanem csupán *szolgálatot*: hivatalban keveset és lanyhán, hivatalon kívül sokat és erőszakosan. Ekkép lohad a nemes magyar fajban a munkakedv és a vállalkozási bátorság.

Nézzünk szét az országban. — A hol az élet koczkázattal jár, az olyan pályán vannak-e magyarok? Nincsenek. A kereskedelem idegenek kezében folyik. Az ipart idegenek üzik. A vállalkozók idegenek. Már-már a földbirtok is tisztára idegenek kezébe vándorol át. Hol vannak a magyarok? a hivatalokban.

A Széll-kormány kezdetben úgy *beszélt*, mintha szakítani akarna ezzel a rendszerrel; *tesz* azonban úgy, hogy még fejleszti is. Lassankint az egész magyar fajnak nemzeti tevékenysége a *hivataloskodásban* merül ki. Mert a bürokrácia olyan, mint az alsóbbrendű természeti világ: önmagát szaporítja. Egyik irás teremti a másikat, egyik állás dolgot ad a másiknak. A hol sok az alkalmazott, oda felügyelő kell. A hol sok a felügyelő, oda már főnök kell. A sok alkalmazottnak magának is van az állammal szemben tömérdek ügye, ezeket megint más alkalmazottak hozzák rendbe. A bürokrácia terjeszkedési képessége olyan határtalan, hogy akár be is nyeli az olyan kis országot, mint a mi hazánk.

Ha mihamarébb nem szakítunk ezzel a rendszerrel, megtörténik rajtunk, hogy az angol idegen ha idevetődik hozzánk, megkérdezi az itten talált német idegent: «Hol láthatnék kérem, magyarokat?» — és a német felelni fogja: «Ha uri formát akar látni, menjen be a hivatalokba; ha pedig a népet akarja látni, akkor hajózzon át a tengeren Amerikába, mert a népe mind kívándorolt, mivel nem birta eltartani a sok hivatalnokot».

Tagadhatatlan, hogy népünkön már most is óriási az adóteher és ha még évente 5—6—7 millió koronát sajtolnak ki belőle a hivatalnokok fizetésére, akkor összeroskad. Mert másra is kell még pénz, sok pénz és honnan veszed drága vérem, magyarom, ha nem lesz? Egy hajójegy árát ha még megmentheted, bizony szökni fogsz!

A belföldi munkásokért.

A new-yorki «Morgen-Journa» című napilap, az ottani munkások érdekének megvédéséről egy érdekes cikket közöl, a mely világosan mutatja mily hathatós törvényes gyámolításban részesülnek ott az ország munkási az állam részéről.

A new-yorki Piazza-szálloda tulajdonosa európai körutja alkalmával Németországban 13 pinczéért szerződött szállodája részére és azokat azonnal magával is vitte Amerikába. A régi pinczéreket azután elbocsájtván, helyükbe az újonnan szerződetteket alkalmazta.

A pinczerek testülete azon helyes törvényre támasz-

kedva, hogy az országban teljesítendő munkára munkásokat külföldön szerződtetni és azokat az országba behozni tilos, följelentette a szállodatulajdonost a hatóságnál és követelte az idegenben szerződtetett pincérek kiutasítását. A megejtett vizsgálat után a törvényszék helyt adott a kérelemnek és az idegen pincéreket New-Yorkból kiutasította.

Ha nézzük a magyar munkások viszonyait, elszomrodva tapasztalhatjuk, hogy törvényeink e téren a legcsekélyebb gyámolításban sem részesítik, teljesen ki vannak szolgáltatva a nyereszkes vállalkozók szeszélyeinek. Így pl. aratáskor felsőmagyarországi uradalmakban a magyar kalászt többnyire Gácsországban szerződtetett munkás kaszálja; erdeinkben olasz munkás vágja a fát, a vadat cseh vadászmeister neveli magyar gazdája részére stb. és így fölemlithetnénk még számtalan eseteket, a hol a magyar munkást mellőzik és az idegen munkás az, a ki a magyar pénzt külföldre viszi.

Az Egyesült Államok lakonikusan rövid törvényt hoztak a munkásokért és mégis ugyan nagy hordereje van. Hathatós gyámolítása az a belföldi munkásra nézve, igazi megvédője a belföldi munkás kenyerének, a melyet a nyereszkes vállalkozó de hányszor megvont már tőle nálunk. A magyar munka fölsegítését és számtalan munkanélkülinek ellátását czélzó intézkedéseknél az Egyesült Államok ezen törvényét, vagy legalább is vállalkozókkal kötendő szerződéseknél a magyar munkás érdekének megóvását az idegennel szemben, nagyon lelkére vegye mindenki, a ki ebben szóvivő.

A nép és a szövetkezetek.

Olvassuk is, no meg sajnos tapasztaljuk is, hogy a szövetkezetek hazánk több községében beszüntették működésüket, de azt is tudjuk, hogy sok helyen a szövetkezetek csak tengődnek, máról-holnapra élnek. És ennek a szomorú jelenségnek minden bizonynyal az a nép adja meg az árát, a mely kedvéért hazánkban is virágzásnak indultak kezdetben a szövetkezetek.

Kezdetben — mondom — mert a pangás sokkal hamarosabban következett be, mint azt hittük volna.

Mi e pangásnak az oka? Ennek igen sokféle oka van. Nem is lehetne mind itt felsorolni egyszerre.

Lássuk azonban itt most a legfőbbet.

Ez a népünk *nembánomsága, nemptörődősége*, a melynek következtében már nálunk oly sok jó intézmény tönkrement.

Magyar népünk pedig vehetne példát a szegény ruthén néptől.

A Galicziából bevándorolt kazár-csöcselék mindenéből kifosztotta ezt a szegény népet. Sajnálatos eset, de megdöbbenítő, hogy Magyarországon ilyen megtörténhetett.

Mert nem-e fölháborító, hogy míg a két ballábu, kaftános lengyel zsidók mindig nagyobb és nagyobb tért foglaltak el: addig a szegény fölvidéki nép Amerikába vándorolt ki, miután itthon a kazár tönkretette s mindenéből kifosztotta.

Lelketlenség volt a mult kormányoktól, hogy ezt megengedték, de lévén zsidó-szabadkőműves befolyás alatt, ez ellen nem mertek semmit sem tenni. Csak a legutóbbi időben tett kísérletet a kormány a ruthén nép megmentésére, midőn Egán Edét küldötte oda.

Kísérletet — mondom — mert Egán Ede szerencsétlen halála ismét a régi állapotokat idézte elő.

De nem áll sokkal különben a dolog a magyar vidékeken sem.

A zsidó szatócsok mindenáron törnek a szövetkezetek ellen s lépre csalják különféle furfanggal a népet.

S a mi népünk legtöbbször lépre is megy, mert nem törődik önönmagával sem. Nem néz tovább a jelen pillanatnál.

S ez a körülmény az, mely megrontója a szövetkezeteknek, de egyuttal megrontója népünk anyagi és sulyos erkölcsi jólétének is.

A zsidó szatócs cserekereskedést üz először, s ezzel a szegény népet — külsőleg — gyámolítja. De csak külsőleg, mert ez a cserekereskedés nem más, mint egy lassan ölő mérég.

Mert a ki az ily cserekereskedésbe egyszer belement, következik utána a *hitel*. Ez nagyon jól *hangzik* és *esik* először, de rettenetes a *következménye*.

Hogy rettenetes: számos példával lehetne beigazolni, a melyekből kitűnik az, hogy hány könnyelmű ember néhány holdja odarított egy-két liter borért vagy házából kiköltöztette a zsidó szatócs egy öltözet ruháért.

Nagy még a mi népünk könnyelmősége s ez egyik legfőbb oka a szövetkezetek pangásának. Mig ezen a könnyelműségén nem segítünk: addig nem is lehet jó jövőt jósolnunk a szövetkezeteknek. Ezt a hatástalan könnyelműséget kell először meggyógyítani. Nehezen megy, az igaz, de a kik ezen fáradoznak, népünknek s hazánkunk nagy szolgálatot tesznek. *Dr. Kozma Kálmán.*

Országgyűlés.

A vármegyei pénztákról szóló törvényjavaslat részletes vitáját mult hét csütörtökjén befejezte a képviselőház, pénteken szünet volt, szombaton megszavazták a törvényt harmadszor. A szombati ülésben még néhány képviselőnek mentelmi ügye került tárgyalásra, kiket leginkább párbajvétség miatt kért kiadni a bíróság. Vitát csupán a Bartha Miklós esete képezett, kit Ágai Adolf (a Borsszem Jankó című élezcslap szerkesztője) pörölt be rágalmazás és becsületsértés miatt. De nem adta ki őt a képviselőház, mert belátta, hogy Bartha Miklós a pörbe fogott cikket méltányosan írta meg és csupán elismerést érdemel érte, nem zaklatást. zaklatás pedig a pereskedés, mikor Ágait ugyanazon pöranyag miatt már egy ízben elmarasztalta a bíróság.

A szombati ülésen még *Gorove* László interpellálta meg a vallás- és közoktatásügyi minisztert, vajjon van-e arról tudomása, hogy az egyetemi ifjuság felekezeti és politikai pártokra van oszolva és hogy mit fog ez ellen tenni?

A miniszter nyomban válaszolt. A pártokra való oszlást persze helyteleníti, mert az ifjaknak az egyetemen tanulniok kellene, nem pedig politizálniok; összetartaniok kellene és egymást a tanulásban is támogatni, nem pedig hiábavalóságokkal az időrablásra egymásnak példát adni. A miniszter azt is kijelentette, hogy rokonszenvezni ő csak azokkal az egyetemi egyesületekkel fog, melyek a szegénysorsu tanulók segélyezését, a beteg hallgatók gyógyítását tüzték ki czélul.

És a miniszternek mindebben igaza is van, ebben egyetért vele minden komoly ember. Az egyetemi ifjak tanuljanak, sokat tanuljanak, szabad idejükben sétáljanak, szórakozzanak, tornázzanak, uszszanak, a ki tud rajzoljon, fessen, danoljon, zenéljen — de sohase politizáljon, mert az nem való éretlen embereknek. A mi a felekezetieskedést illeti, arról is más az én véleményem, mint az ifjaké, meg néhány barátjuké, kik őket tudva és akarva félre vezetik.

A keresztény egyetemi ifjak iparkodjanak a zsidókat buzgalomban, szorgalomban, alapos tanulásban fölülmulni. Feleljenek meg jobban a kötelességeiknek, mint a többiek, így lesznek kiválók. De különösen a katolikus egyetemi ifjak tanuljanak vasszorgalommal, mert *tanult katolikus férfiakra nagy szükség lesz* a jövő évtizedekben. Aztán katolikus voltukat is jobban és megfelelőbben kellene kidomborítani: szent misékre okvetlen eljární, gyakorta a szentségekhez járulni, Mária-társulatok tagjaivá szegődni, szentségimádásban részt venni, a katolikus ünnepeket példásan megszentelni — ezek a katolikus ifju kötelességei. Ha ezeket teljesítenék, bizni tudnék bennök. De a mig ezt nem látom, addig belőlük is csak olyan katolikus férfiakat sejtetek, mint a minőt a mai szereplők: a «katolikus» szó sokszor van szájukban, de katolikus érzés soha sincs szívében!

Érdekes az a dolog is, a miért az egyetemi ifjak a képviselőházban szóba kerültek. Van a képviselőháznak egy zsidó tagja, (sajnos, van még tíz másik is), neve Vázsonyi Vilmos, a főváros VI. kerületét disziti. Ez az ur nevezetes a hetvenkedéséről meg a gyávaságáról. Elment ő hivatlanul Debreczenbe és ott a kereskedőknek szónokolt a párbajról. A szónoklás hevében megvádolta a magyar iskolákat, hogy bennök a hazai történelmet akképen tanítják, mikép a tanulókból csupa vérengző fenevadat nevelnek. És elősorolta történelmünk nagy alakjait, Kinizsit, Hunyadit, Rákóczyt, meg a többit, mondván rólok, hogy azok mind csak vérengzeni tudtak, de nem volt bennök semmi nemesség. Mikor Vázsonyi Pestre jött, ideért a beszédének hire is. Hanem mikor kérdőre vonták érte, hogy mikép merte a magyarok történetét így gyalázni? — letagadta. Ezért aztán az egyetemi ifjuság megtámadta őt, plakátokon összeszidta, az utczán megabzugolta. Így kerültek aztán az egyetemi ifjak szóba az országgyűlésen; noha ez a cselekedetük nem volt se politizálás, se felekezetieskedés, csupán hazafias fölbuzdulás, melyért elmehetne a miniszter ur és megrázhatná magyarosan a kezüket, mert ő se tett volna másképen.

A költségvetés tárgyalása.

A *hétfői* rövid ülésben megint mentelmi ügyeket tárgyaltak, továbbá határoztak abban a kérdésben, vajjon a deési kerületnek választói joga fölfüggesztessék-e vagy maradjon? Deés képviselőjét, gróf Teleky Domonkost ugyanis azért fosztotta meg mandátumjától a Kuria, mert vesztegetett, etetett és itatott. Ilyen esetben pedig a törvény a kerületnek választói jogát is megsemmisítheti rövidebb vagy hosszabb időre. A képviselőház ez alkalommal nem kívánta a deési kerületet annyira megalázni, hanem elrendelte az új képviselőválasztást.

Keddén aztán megindult az 1902-ik évi költségvetés általános vitája.

Neményi Ambrus vezette be, elfogadásra ajánlva a költségvetést. Ellene szólott elsőnek Kossuth Ferencz, ki pártja nevében politikai és pénzügyi szempontokból bizalmatlanságot fejezett ki a kormánynak és nem fogadja el a költségvetést. Mert Magyarország fejlődésének és erősödésének egyetlen biztosítékát csak az képezheti, ha kivívjuk teljes önállóságunkat (békés uton, de erélyesen) és ha az önálló vámtarifát megalkotjuk. Kossuthnak érdekes beszédét az egész Ház figyelemmel hallgatta.

Utána Buzáth Ferencz néppárti került a sorra, ki szintén megtagadta a költségvetést, sürgette az egyházi politikai törvények átalakítását. Fölszólította a miniszterelnököt, világosítsa föl az országot, hogy miként fogja a kiegyezést Ausztriával rendbehozni és a kvótát törvényesen megállapítani. Magyarországnak a 12-dik órában

joga van ahhoz, hogy tisztán lásson. A kormánynak titkolódzó politikája nem méltó a parlamenthez és államfölforgatást enged sejtetni. Határozati javaslatot is nyújtott be, hogy a kormány haladéktalanul terjeszzen be törvényjavaslatot a *földadó leszállításáról*.

A *szerdai* ülés elején Plósz igazságügyi miniszter meglepetést szerzett az országnak. Benyújtott egy törvényjavaslatot, melyre az ország régóta várt, a *polgári perrendtartásról*.

Azután folytatták a költségvetés vitáját. Hortoványi József és Csávolszky Lajos függetlenségek korholták a kormányt, a miért oly szívósan ragaszkodik az Ausztriával való közösséghez, holott történeti alapon bebizonyítható, hogy azt tovább fenntartani nem lehet.

Közben Miklós Ödön kormánypárti beszélt. A közgazdasági kérdésekről szólott behatóbban, lelkére kötve a kormánynak, hogy a földmivelés meg az ipar és a kereskedelem érdekeit egyformán ápolja, egyiket se fejleszse a másik rovására és hogy a külfölddel kötendő kereskedelmi szerződések alkalmával a haza fontos életszükségleteire kiváló gondott fordítson. Csak ebben a reményben támogatja a kormányt és fogadja el a költségvetést.

Utána Lindner Gusztáv szász képviselő beszélt, kijelentvén, hogy a szász nép ragaszkodik a magyar hazához, elismeri a magyarság föltétlen elsőbbségét, de a maga nyelvét és műveltségét is fejleszteni akarja. A költségvetést elfogadta.

Az ülés végén nagy zavart okozott megint Vázsonyi (Weiszfeld) Vilmos demokrata képviselő. Védekezni próbált az ellene fölhangzott vádak ellen, de védelmét olyan szerencsétlen modorban, olyan pökhendi és durva módon adta elő, hogy az egész képviselőházat maga ellen zúdította; csak éppen, hogy ki nem tették tettleg a teremből.

Csütörtökön békés hangulatban tovább tárgyalták a költségvetést. *Brázay* Kálmán az önálló vámterületet sürgette, melyből a magyar kereskedő és iparos megváltását reméli. *Ballagi* Géza a közgazdasági tétéleket bírálta behatóan és az ellenzéki szónokokkal vitakozott sok sikerrel. — *Jékey* Zsigmond függetlenségi a népre rótt terheket sokalja és kárhoztatja, hogy a közös hadsereg miatt annyit kell izzadnunk, pedig az nem nekünk hasznos. A földmivelés szakszerű fejlesztését sürgeti, mert ezt tartja — és pedig méltán — az ország legfontosabb érdekének. Még Nosz Gyula kormánypárti beszélt és arra kérte a kormányt, hogy a kivándorlás óriási mérvét iparkodjék apasztani. Végül még Zboray Miklós és Nessay Pál terjesztettek be interpellációkat, mikre a miniszterek azonnal feleltek. Pénteken a költségvetési vitát folytatták, szombaton pedig bizottsági választások folytak.

POLITIKAI HIREK.

A katolikus autonomia. Mult hét szombatja volt az autonómiai kongresszus legfontosabb napja, ekkor szavaztak a 27-es bizottság javaslata fölött és 13 szónyi többséggel általánosságban elfogadták a javaslatot. Név szerint történt a szavazás; mellette 69-en, ellene 56-an adták le szavukat. Az elfogadó szavazatok közt volt a püspököké is, kik közül tizen voltak jelen azon az ülésen. Most a 27-es bizottság javaslatának részletes tárgyalásával foglalkozik a kongresszus; eddig csak a kisebb jelentőségű pontokat vitatták meg. A mostani héten kerülnek sorra a 11-ik és 12-ik pont, az iskolákról és az alapokról meg alapítványokról szólók, melyeknél beható vitát kívánnak folytatni a kongresszusi tagok. E két pontban jelzett már eleve módosításokat a püspöki kar is, a kisebbség

is, de viszont e két pontban tanusított eddig legelszán-
tabb csökönnyösséget a kormány.

Mi lesz? Lesz-e autonomiánk, vagy se? Azt biztosan
csak az égiek tudhatják, de én nagyon úgy hiszem, hogy
csak hiábavaló fáradság az egész értekezés, türeközés, hév
és harc: autonomiánk nem lesz!

Mandátumok. A deési kerületben tömérdek jelöltet
emlegetnek. A mult választáson kisebbségben maradt
Dániel Tiboron kívül (a kit ugyis hiába választanának
meg, mert csak májusban lesz nagykoru) föllépnek még
dr. Csizsér Ákos, dr. Illosvay Lajos, báró Inczedy Ádám
és Hentaller Lajos. De majd csak visszalépnek a válas-
tás előtt, mely február közepén lesz. A szamosujvári
kerületben a szabadelvü-párt ujabban gróf Karácsonyi
Imrét kérte föl jelöltül.

A miniszterelnök szándékai. Bécsi tartózkodása
idejéből Széll Kálmán, egy hang nem sok, annyit se szól.
Hogy a vámtarifa, a kvóta, a kiegyezés kérdésében ott
mit végzett királyunkkal és az osztrák kormányval, arról
semmit sem nyilvá-
nit. Haragusznak is
rá ezért a szabad-
elvü pártban. De ő
nem bánja. «A libe-
rális párt az én va-
gyok!» szokta mon-
dani. — Pedig van
ok az aggodalomra,
mert a miniszterel-
nök a hét folyamán
az országgyűlési el-
lenzék vezéreivel al-
kudozott, hogy a költ-
ségvetési vita *minél*
rövidebb legyen, mert
égetően fontos kér-
désék egész sorozata
vár még az idén el-
intézésre; ezek csor-
bát szenvednének, ha
a budget tárgyalása
megint 3—4 hóna-
pot rabolna el a tör-
vényhozók idejéből.

**AcSORBAI tó meg-
vásárlása.** Darányi
Ignác földmiv. miniszter a szerdai ülésen törvényjavasla-
tot nyújtott be a képviselőházhoz a *csorbai birtoknak* az
államkinestár részére történt megvásárlásáról.

A Csorba-tó a magas Tátrának legszebb része.
1350 méter magasságban fekszik a tenger színe fölött;
régii kedvelt üdülőhely, melyre az eddigi tulajdonos, Szent-
iványi József, sokat áldozott. Különösen külföldiek látó-
gatják sűrűn és így Szepes- és Liptó vármegye lakossá-
gának megélhetésére nagy fontosságúvá lett.

Az államkinestár az egész birtokért 3 millió koronát
ad, mely összegből az első milliót már novemberben ki
is fizette. A birtok továbbra is a «Szentiványi-Csorbató»
nevet fogja viselni, mert ezt a régi tulajdonos kikötötte.
Fog ez a birtok még jövedelmezni is az államnak, bár
kezdetben nem arányosan a vételárral.

Bünhődés.

«No, az volna csak szép. Az én fiamnak parancsoljon
valaki kívülem. Mit tanító? Fizetjük, punctum. De paran-
csolni, azt már nem engedjük. Meg hogy az én fiam ne

járhasson a téli estéken kártyázni? Mintha neki nem es-
nék jó szinte egy kis mulatság. Tudom magamról, én is
voltam fiatal. Hagy élje világát, kinek mi köze hozzá. Ha
el is vesz egy pár krajezárt, utóljára az övét veszti.»

Igy zsörtölődött magába Alföldy barátunk, nem gon-
dolván meg, hogy ő is részben a kártyának köszönhet-
te, miszerint apja örökségének felét úgy kellett elkótyave-
téltni, hogy valahogy a másik részét megmenthesse. Ennek
elpazarlását talán a fiára bizza.

Ép azért Csajkai házánál csakugyan vigan folynak
az éjjeli esték. Ő tartja a kártyázó tanyát. A legények
közt még az ismétlők is részt kérnek.

Ha betoppanna valaki éjjel ebbe a veszedelmes
barlangba furesa, képet látna.

A szük lyukszoba pipafüsttel telve, úgy, hogy alig
látni a bentlevőket, még a lámpa is csak halványon veti
világát azokra a szánandó alakokra, kik az éjjeli dorbé-
zolásoktól elfáradva, reszketve ütik a kártyát, az ördög
bibliáját. Mellettük bufelejtőül ott az üveg pálinka. A házi

ur a kályhánál gug-
golva rakja a tüzet
abból a fából, mit
az aranyifjuság hoz
esténkint, de, hogy
honnan, ezt nem
merné akármelyik
elárulni.

Amott a szögletbe,
a sötétségbe meg a
Rózsi lány nevetése
hallik, kivel a kifosz-
tott játékosok izet-
lenkednek.

Egyszerre halkan
megkopogtatják az
ablakot. Ucczu, egy
percz alatt a pénz
és kártya a zsebbe
vándorol. — Csajkai
uram meg óvatosan
megy a pitvarajtó-
hoz. «Ki az?» szól
harsányan. «Én vol-
nék gaz'duram, csak
ereszszén be, mert
megver az Isten hi-

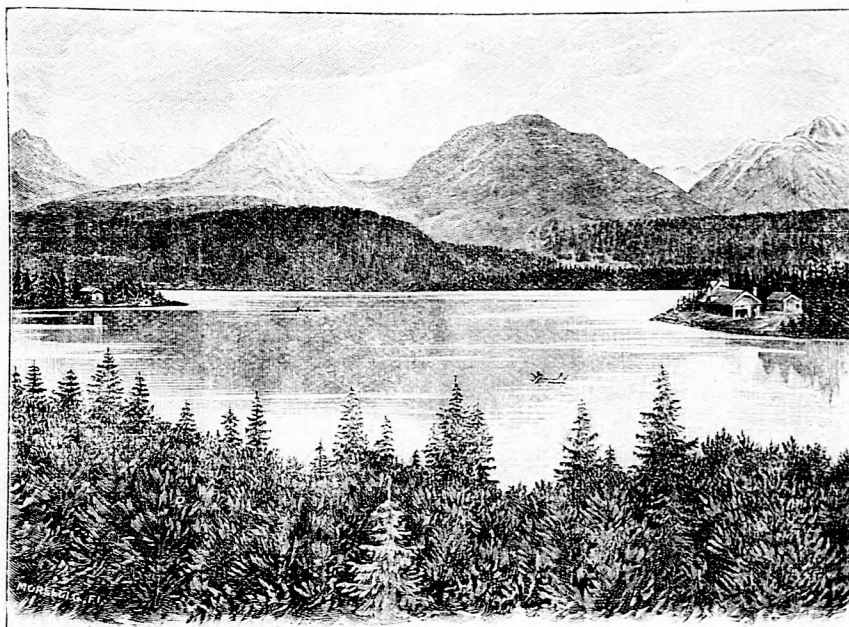
dege». — A hangról megismeri Alföldy fiát, sietve nyit
neki ajtót, ki egy teli zsákot czipel a vállán.

«Psz! Nincs itt valaki?» «Nincs, csak a régiek». «Hoz-
tam valamit, de azok sem akarom, hogy tudják». «Jó no!
Gyerekek játszhattok tovább, semmi baj!» És betette a
szoba ajtót. «No, mi az?» «Négy sonka volna, gaz'uram.
Megveszi». Már hogyne venném, édes gyermekem. Mit kérsz
érte?» «Talán három forint nem lesz sok?» «Nem ám, már
hogy a manóba adhatnék én ilyen lopott jószágért három
forintot. Elég lesz azért egy is». Alföldy megvakargatta a
füle tövét. «Talán mégis ez nagyon kevés érte?» «Kevés?
Akkor hát vidd oda, hol többet adnak érte». Jól tudván a
ravasz, hogy a mi ilyesféle a házába jutott, azt ugyan
többé onnan el nem vitték. Itt is úgy lett, habár kelle-
tlenül is, de az eladó beleegyezett a vételbe.

Aztán mintha semmi sem történt volna, sietve ment
a szobába, hogy a sonkák árát minél hamarább elverje.

Éjfél után volt az idő, midőn ki örömmel, ki bánattal
haza támolygott.

Egyszer aztán különös hír járta be a falut. Itt elve-
szett pár hizott lud, amott néhány sonka, annak meg pár
oldal szalonnája. Ez azonban csak bevezetés volt. Az el-

A Szentiványi-Csorbató.

mult éjjel sokkal nagyobb dolog történt. Föltörték a Salamon boltját, a mi pénzt találtak a fiókban, eltűnt mind e mellett két csomag pipa is.

Ez már nem volt tréfadolog. Salamon kikerülve a bírót, egyenesen a esendőrökhöz ment.

«Zsivány világ van nálunk, örmester ur, legyen szives kinyomozni a tetteseket. Nagy a károm, szegény ember vagyok».

No, lett is aztán vizsgálat! Egy ház sem maradt épen, átkutattak mindent, de hasztalan. Elmúlt pár hét s a lopások mindig sürűbben jelentkeztek.

Éjjel van ismét együtt a szép ifju társaság, midőn erősen megdöngetik az ajtót. «Csajkai, a törvény nevében ajtót nyiss». Csak látni kellett volna a megrémült arcokat.

«Hát itt mi van?» szólta a betoppáné örmester. «Semmi, csak beszélgetünk».

Körültekintett, csakugyan nem látott semmi gyanusát. De egyszeribe, mint a sas, csapott Alföldyre. «Azt a pipát hol vetted?» «Én a Jóskaéktól kaptam. De hát van itt majdnem mindegyiknek ilyen». És csakugyan úgy volt.

«Ezek a Salamon ellopott pipáiból valók, itt van a mása» s kivett egyet a zsebéből. «A törvény nevében mindnyájatokat letartóztatlak. A tolvajoknak köztetek kell lenni».

És odaszólt társához. «Maga vigyáz ezekre, hogy innen egy sem menjen ki, én pedig majd körülnézek a házban! Csajkai világítson!» Alig fél óra alatt a lopott jószág nagy része előkerült. Annyi vas nem volt, hogy mindre jusson. De Csajkai meg feleségét mégis összekötötték s a fényes menet megindult a bíró házához, honnan reggel, fényes nappal az egész falu láttára és rémületére kísértetett el a csapat a vármegyeházára.

Nemcsak Alföldy, de sok jómódu gazda majdnem a föld alá bujt szegényében. Most talán belátták, hogy a tanító igazabb emberük volt, mint az orgazda.

A törvény nem sokáig késett, elzárattott az orgazda feleségével és az ifjuság közül hat főczinkos.

Ezóta csak szegénnyel mennek a szomszéd falvakon keresztül, hol ujjal mutatnak rájuk az emberek. «Megették a sonkát, de meg is lakoltak érte». Vagy: «Jóska bácsi, nem adna el nekem egy Salamon féle pipát?»

A legnagyobb csapás azonban még csak azután érte Csajkai uramat, mert midőn kiszabadulva a börtönből hazakerült, sirva tartott Rózsi lánya egy kicsikét ölében, kinek volt anyja, de nem volt atyja.

Alföldy tanult az ért nagy szegényen, megfogadta, hogy becsületes embert nevel fiából és ezt meg is tartotta.

A multkor jártam e történet helyén s egy rongyos ruhába öltözött koldus kért tőlem alamizsnát. «Ni, hisz maga Csajkai! Hát ennyire jutott?» «Ennyire uram. A pör költsége fölemésztette mindenemet feleségem elhalt leányomat megölte a szegény és bú, nemsokára követte őt agy névtelen poron is. Én is elbetegesedve, munkára képtelen lettem s most mások irgalmából élek. De Isten akaratán megnyugodva viselem a bűnhődést, mert tudom, hogy azt megérdemlettem».

Szülők, vigyázzatok gyermekeitekre!

Szokoló István.

Az én dalom.

Kiben az igazság szent lángot vetett,
Ki az emberjogért szentel életet,
Ki könyezik, szegényt sujtván fájdalom,
Annak dicsőséget zeng az én dalom!

Ha az ágyu dörög, a sas szárnyra kél:
Ki a szabadságért hőshalált cserél,
Ki zsarnokot tipor, hogy éljen a hon:
Annak dicsőséget zeng az én dalom!

Ki tartja a szavát, bár a föld süllyed,
Kinél nincs szebb babér, miní a becsület,
Kit nem lágyít kegy és zsarnok tilalom:
Annak dicsőséget zeng az én dalom!

Erénynek épített az Isten eget,
S a gazságnak örök pokol-meleget,
Ki áldja mit emelt égi hatalom:
Annak dicsőséget zeng az én dalom!

Romlásunk.

Az autonómiai tárgyalások alkalmával mondotta az egyik szónok, hogy a katolikusok maguk közt is folyton marakodnak. Kissé goromba, de nagyon igaz ez!

«A magyar katolikusoknak eddig nem volt annyi sütnivalójuk, hogy összefogtak volna és egy emberként állottak volna ki a gátra. Kerüljön csak az országházban szóba a protestans hit, azok tüstént egy párttá olvadnak.» Mi pedig, szegény katolikusok, ha végre véletlenül valahol találunk is egy embert, a ki kész lenne az Egyház igazaiért harczba menni, előbb kikérdezzük, hogy 67-es-e? jó-e neki a közös hadsereg, közös vámterület, meg a mostani választójog? Ha nem, akkor tüstént hátat fordítunk neki, akármilyen hü katolikus.

Pedig ez az eljárás az ördög taktikája. Ő hinti el ezt a konkolyt a politikai és társadalmi nyomás alatt ébredező katolikusok között, hogy az a kevés ember is, a ki tenni tudna és akarna az egyházért, pártokra szakadozva, a tehetetlenség posványában lelje halálát.

De kérjük: vajjon mi közük az egyház magasztos tanaiért harczolóknak ily kicsinyes politikai kérdésekhez? Mi köze a katolikus erkölcsnek e kicsinyes érdekekhez? Azt fogja-e az örök bíró tőlünk kérdeni talán, hogy 67-esek voltunk-e, vagy azt, hogy hiven szolgáltuk-e egyházunkat?

Bizony, a földolog az, hogy a katolikus érdekeket védjük meg a törvényhozás előtt és a társadalomban s sem az, hogy ily szörszálhasogatással pártokra szakgaszuk a még ugyis csak nagyítóüveggel látható katolikus «sereget»! Mert a ki egyházáért küzd, az a lelkek örökkévaló javaiért küzd, a ki pedig ily kicsinyes szempontokkal babrál, a csak a porban játszik. Egyházunk érdeke és más egyéb politikai érdekek között a különbség egyszerűen végtelen s elenyésző, meg sem látszik!

Épen azért olyantól, ki az Egyház érdekeiért kész fölvenni a harczot, olyantól még más kicsinyes politikai, közgazdasági és efféle nézeteket is aláíratni éppoly balgaság, mint ha valaki azt kívánná, hogy neki a fényes nap-sugár mellett még gyufát is gyujtsanak!

A katolicizmus érdekes sokkal magasabban állanak, hogysem azok mellé még egyéb politikai programmpontok sorozhatók lennének. Sajnos baklövés tehát az, ha ily kicsinyes politikai nézetkülönbségek miatt kizárjuk azon sok hithü katolikust, kik készek ugyan egyházunkért küzdeni, de más politikai avagy közgazdasági nézeten vannak. A katolikusoknak ilyenét szét darabolásával csak az ördögnek csinálunk örömet.

Ha nem tekintenénk kicsinyes politikai differenciákra, személyeskedésekre, nézeteltérésekre, akkor lenne Magyarországnak egy egészséges katolikus pártja. Így

meg a hányan vagyunk, annyifelé huzunk. S minek kettévágni olyannak a nadrágot, a kinek csak egy nadrágja van? S bár az is jó lenne!

Mi is össze tudnánk toldani egy katolikus pártot, ha a sokféle viszálykodás nem vágná széjjel!

Nekünk katolikusoknak egy nagy hibánk van (töb-
bek közt): t. i. az, hogy azt hisszük, hogy mi *sokan*
vagyunk.

Ha fölvetjük a kérdést, hogy a zsidók, protestánsok, baptisták, nazarénusok, stb. miért tudnak aránylag többet kivinni, produkálni: mindjárt azt kapjuk feleletül: Hja, kérem, mi sokan vagyunk, azért nincs köztünk oly nagy összetartás.

Azt szokták mondani, hogy szokásaiból lehet megismerni az embert. Próbáljuk csak a szokások rostájába tenni azt a «sok» katolikusot, ugyan mennyi marad belőle.

Katolikus társadalmi és pártköreinkben találunk nagyon sok olyan embert, a ki még azzal sincs tisztában, hogy mit kell egy katolikusnak hinnie és tudnia. Találunk olyanokat, a kik káromkodni «szoktak», pedig ez halálos vétek. Találunk olyanokat, a kik vasárnap nem «szoktak» templomba járni, pedig ez halálos vétek. Találunk olyanokat, a kik a papoknak nyiltan ellene szegülnek, az egyházi vezetést elismerni nem akarják, a tanításokat gáncsolják, pedig ez is halálos vétek. Találunk olyanokat, a kik párbajozni «szoktak» (neveiket már a verebek is csiripelik), pedig ez olyan vétek, hogy megbocsájtása a pápának van fönntartva. Találunk olyanokat, a kik paráz-
nálkodni «szoktak», pedig ez is halálos vétek.

És így végigmehetnénk ezeken a «szokásokon», de keveset találnánk, a ki a katekizmust meg «szokta» tartani. És mégis azt mondjuk, hogy mi sokan vagyunk. Igen, sokan, ha az ilyeneket is hozzászámítjuk az igazi katolikusokhoz.

Az apostolok ebben a tekintetben szerencsésebbek voltak: ő közöttük csak egy Judás volt és ez is fölakasztotta magát. Nálunk meg több Judás, mint apostol és ez a sok Judás mind a katolikus közügy nyakára akasztja magát s hátráltatja a haladásban.

Mert, hogy a kátémegvető katolikusok Judások, *azt csak az esztelen tagadhatja!* Hogy pedig csak egy gonosz is mennyi jót ronthat még, azt meg a szentírás is mondja. Az ilyen káté nélkül élő emberek képezik katolikus közéletünk rákfénjét. Ha ettől a szeméttől megtisztítjuk társaságunkat, akkor fogjuk tudni azt, hogy mi, katolikusok nem sokan, hanem igenis nagyon kevesen vagyunk.

Ne daraboljuk tehát azt a keveset is széjjel, mert ez a folytonos pártgyártás, ez a szertelen különvélemény-csinálás képezi romlásunk főokát!

«Békeségemet adom nektek!» mondja Krisztus Urunk. Tartsuk meg e békeséget! Ne dulja föl azt köztünk kicsinyes pártviszály! Ne törődjünk azzal, hogy kinek miféle pártvezérei vannak, csak azt keressük, hogy valaki igazán hű katolikus-e és ha igen, öleljük magunkhoz, küzdjünk vele karöltve édes anyánknak, az egyháznak jólétéért!

Akkor az a kiseded, de egy emberként összetartó katolikus középpártnak utja diadalut lesz, mert a békeség Istene után, Krisztus után halad, ki így bátorít minket: «Ne félj, kiseded nyáj, mert tetszett Atyátoknak, hogy országot adjon nektek!»
Szentesy Alfonz.

A „Magyar Néplap“ szerkesztőségének és kiadóhivatalának mostani czime: Budapest, VIII. kerület, Szentkirályi-utca 28/b. (ajtószám 17., a legfölső emeleten).

Jó idők, rossz idők.

Szent Péter tudvalevőleg a mennyek kapuját őrzi már majd kétezer éve. És e hosszú idő óta mindig híven felelt meg fontos hivatalának. Eppen azért egyszer 8 napi szabadságot adott neki az Ur. Szent Péter ez időre leki-vánkozott a égből a földre, hadd lássa, mit művelnek ideleln az emberek. Hát ezt is megengedte neki az Ur nyolcz napra. Hanem szent Péternek olyan nagyon tetszet ideleln, hogy biz ő itt maradt négyszer nyolcznapot és csak egy hónap multán jelentkezett megint mennyek-nek kapuján. Az Ur nem nehezelt érte, nagyon barátságosan fogadta és legott kérdezősködni kezdett, hogy miket tapasztalt Péter a földön.

— Oh Uram, ott jó idők járnak. Gabona, bor, gyümölcs kitünően termett az idén, az emberek csupa bősé-
ben élnek.

— És gondoltak-e rám gyakorta az emberek — kérdezte az Ur.

— Nem igen — felelte Péter. Vigalom járja ott és bizony nem emlegetik gyakran a nevedet. Csupán egy öreg néne hiv téged szaporán segítségül, mert az éjszakán tüzvész elhamvasztotta házát, termését; hanem a többiek ugyancsak gunyolták érte.

Erre aztán már nem volt válasza az Urnak és szent Péter tovább állott a kapunál. Hanem alig várta az ősz. Már Kisasszony napja körül folyamodott engedélyért, hogy megint elmehessen a földet látni; és mindjárt egy hónapra való szabadságot kért. Meg is kapta, hanem harmadnapra ott állott leverten, szomoruan az Urnak zsmolya előtt.

— Oh Uram — kezdte a szót, rossz idők járnak a földön. A gabona nem termett, se szőlő, se gyümölcs. Járványok pusztítanak. Háboruk dülnek. Az éhség számo-
latlan szedi áldozatait.

— És mondjad, hű szolgám, gondolnak-e mostan rám az emberek? — kérdezte az Ur.

— Oh nagyon — felelt mőhon Péter. Mindenfelé irgal-
madért kiáltanak. Templomokból és kamarákból csupa zsoldtár száll ég felé. Oh Atyánk, könyörülj rajtuk, mert mind elvesznek.

— Legyen! — mondotta szelid jósággal az Ur. — De mondd csak, Péter, nem találod-e te is furcsának, hogy az emberek csak balsorsukban emlékeznek rólam, jó napjaikban pedig sohasem jutok eszökbe?

UJDONSÁGOK.

Királyunk ő felsége február 4-én Budapestre költözik át és 15 napig fog az új királyi palotában lakni. A magyar udvartartás már péntek óta itt van.

Rudolf királyfi emléke. Csütörtökön volt halálának tizenharmadik évfordulója. A budai királyi várpalota Szent-István kápolnájában Kánter apátplebános csöndes gyászmisét mondott lelki üdvéért. Bécsben a kapuczinusok templomában volt gyászistentisztelet. A sírjára sokan helyeztek koszorukat.

Trónörökösünk Szentpétervárott. Február 15-én az orosz czár látogatására indul Ferencz Ferdinánd királyi herczeg. Utját a balkáni félszigeten jelentkező forradalmi mozgalmakkal hozzák összefüggésbe a politikusok.

Erzsébet főherczegnő renunziációja és esküvője. E hó 23-án, szerdán mondott le királyunk kedvelt unokája, Erzsébet, boldogult Rezső trónörökös leánya, az uralkodó dinasztia megillető jogokról. Az ünnepélyes

szertartáson Ő felségén kívül jelen voltak az előkelő udvari és katonai méltóságok, a magyar és osztrák kormánynak tagjai, titkos tanácsosok és a nagykorú királyi hercegek. A szertartás igen egyszerű volt. A király beszédet intézett a jelenvoltakhoz s fölszólította őket, hogy az ünnepélyes szertartásnak legyenek tanúi. Goluchovszky külügyminiszter ezután fölolvasta a trónutódlásról s egyéb dinasztikus jogokról lemondó okiratot s a főhercegnő pedig megesküdött arra, hogy e jogokra nézve igényeket támasztani nem fog. Az egyszerű aktus az okirat tartalmának tanak által való megerősítésével végződött.

A következő napon volt a császári palota kápolnájában Windischgrätz Ottó hercegnek és Erzsébet királyi hercegnőnek esküvője ugyanazon diplomaták és kormányférfiak jelenlétében. Ott voltak ezeken kívül a dinasztianak nőtagjai, köztük Lónyay grófné, Erzsébet hercegnő édes anyja, azonkívül Windischgrätz hercegnek szülei.

A szebbnél szebb diszruhák, aranyhimes menték, drága ékszerektől ragyogó női öltözetek pompás látványt nyújtottak s a jelenvoltak elragadtatva gyönyörködtek a különféle diszítésű ruházatokban. Pont tíz órakor kezdődött az esküvő s midőn a király s a többi kormánytagok az emelvényen elfoglalták helyeiket, belépett a kápolnába Erzsébet főhercegnő édes anyja oldalán, utána pedig a szelid tekintetű fiatal vőlegény és apja Ernő herceg.

A mennyasszony fehér atlasz ruhába volt öltözve, hosszú esikéfénytől diszítéssel, haja pedig tündöklő diadém-koronával volt fölékesítve. Az esketés a házasság megszokott formái között történt meg s a mennyasszony bátran s emelt hangon válaszolt Mayer Lőrincz püspök kérdéseire.

Uralkodókról. Vilmos császár július hó második felében Szent-Pétervárra készül az orosz czár vendégségébe és meg fogja tekinteni az orosz tengerészeti tüzérséget. Ez hír Európaszerte nagy föltűnést okoz. — A spanyolok május hó 17-én fogják megkoronázni XIII. Alfonz királyukat. A koronázáson az összes uralkodók képviseltesítik magukat. Királyunkat Frigyes királyi herceg helyettesíti majd, ki az új spanyol királynak anyja nagybátyja. Lipót belga király Nizzában betegen fekszik. Annyi sokat utazott az automobilon (magától mozgó-haladó gépkocsin) és oly rémületes gyorsaságot engedett rajt meg, hogy egész idegzetét tönkretette vele. Most ápolják.

London lakossága az 1901. évi népszámlálás adatai szerint 4.536.541 lélekből áll, kik közt csupán 135.377 idegent találtak.

Állam és ország A «Pesti Hirlap», a melynek tizenhárom próbás szabadelvűsége minden gyanun fölül áll, ezt a vallomását teszi csütörtöki vezércikkében: «Rendezett állam és rendezetlen ország, ez ma Magyarország képe, erről beszélnek a képviselőházban azok is, a kik elfogadják a költségvetést, azok is, a kik leszavazzák. Különösképen ugyanaz az argumentum vág jobbra is, balra is. A kormánypárti büszkén mutat rá az állam rendezett pénzügyeire, az ellenzéki diadalmasan mutat rá az ország szegénységére». Stimmt!

Tisza Kálmán összeférhetlen állása. Tisza Kálmánnak, mint egyházkerületi főgondnoknak tagsági jogsultsága van a főrendiházban a hová Dégenfeld gróf lemondása után meg is hívták volt. Minthogy Tisza Kálmánt képviselőnek választották, a csütörtöki ülésen az elnök bejelentette, hogy a mandátum igazolása után Tisza Kálmán a főrendiházi tagságról le fog mondani.

Petőfi koponyája. Az utóbbi időben sok szó esett a balázsfalvi gimnáziumban levő koponyáról, melyet Petőfiének mondanak. Bár többen kimutatták azt, hogy abban a seregben, a hol Petőfi utóljára szerepelt, nem

volt osztrák katonarvos, a ki magával elhozta volna a drága ereklyét, mégis folytatták a tudományos vizsgálatot.

A Budapestre hozott koponyát dr. Török Aurél nyomban vizsgálat alá vette s kimutatta, hogy a koponya nem Petőfié, mert a fölfelé szélesedő erős homlok a keskeny s alacsony homlokkal, valamint a Petőfi arcához nem illő széles arczesontok Petőfi keskeny arczával össze nem hasonlíthatók. A mi pedig lényeges egyéni sajátosságát képezte Petőfiének s a koponya azonosságának megállapításánál is fontos szerepet játszott, a kiálló felső baloldali szemfog nincs meg s ez a koponya minden tekintetben rendes fogazatu emberé volt.

Az utazó aczélikirály. Így neveznek egy amerikai milliomost, a ki jelenleg több aczélgvár tulajdonosa. Európai körutjában hozzánk is eljött, s a Dunaparton épült szép kilátású Hungária-szállóban lakott. Föltűnően bőkezű volt a szolgálattel tevő emberekkel szemben s adakozása valóságos forradalmat keltett. Egy kézmosásért a vizet hozó szolgáltnak tíz forintot, a tányérozó cigánynak pedig száz forintot adott. Egy szegényesen öltözött koldusembert szintén száz forinttal ajándékozott meg, a kiről csakhamar kiderült, hogy megbélyegzett csavargó s többiben követett el betöréseket. Utóljára valahonnan kosarat lopott. A százasa nála maradt. Mikor dőlben az aczélikirály szállására visszatért, mulatságos jelenet történt a fogadó előcsarnokában. Egy élelmes fővárosi vendéglős mindenáron akart beszélni vele. Nem engedték hozzája, mert Schwab ur — így hívják az aczélikirályt — épen ebédhez ült. Titkárjával akarta átadatni üzenetét a milliomosnak. A vendéglős jó halpaprikást készített ebédre jóhirű vendéglőjében Schwab ur számára. Persze hatalmas betűs plakátok hirdették a jóhirű vendéglő ablakaiból, hogy a Budapestben időző híres aczélikirály nála ebédel halpaprikást. A különös kérést nem teljesítették, sőt Schwab ur meg is haragudott reá, mikor megtudta, hogy a nevét ilyen reklámczélra plakátokra írják. Ja kérem — mondta a jóképű kövér vendéglős — már késő, mert Schwab ur rég az ablakomban lóg. Micsoda? kérdezte fölindultan a titkárja. «A plakáton, kérem», felelte zavarba jött vendéglős s aztán gyorsan eltűnt.

Istennek nevé hiába ne vedged. Peél pusztáról tudósítanak, hogy egy odaváló kanász csütörtökön a Sióba fuladt merő káromkodás közben. Egy asszonyt és egy fiút akart csónakon átszállítani, ám az asszony félt a megáradt pataktól, a fiu is «Jézus segélj!» szóval telepedett a csónakba. A boszus kanász nagy ügygel-bajjal átevezett a dagadt vizen, utja közben sokat-sokat káromkodva. Partot érve, a fiu kiugrott a csónakból; föl is borult legott a csónak és bár a kanász megkapaszkodott az orron, elsodorta őt a víz messzire, ott aztán elmerült. A csónakot elfogták Mező-Komáromnál, a kanász holtteste azonban végek veszendőbe ment.

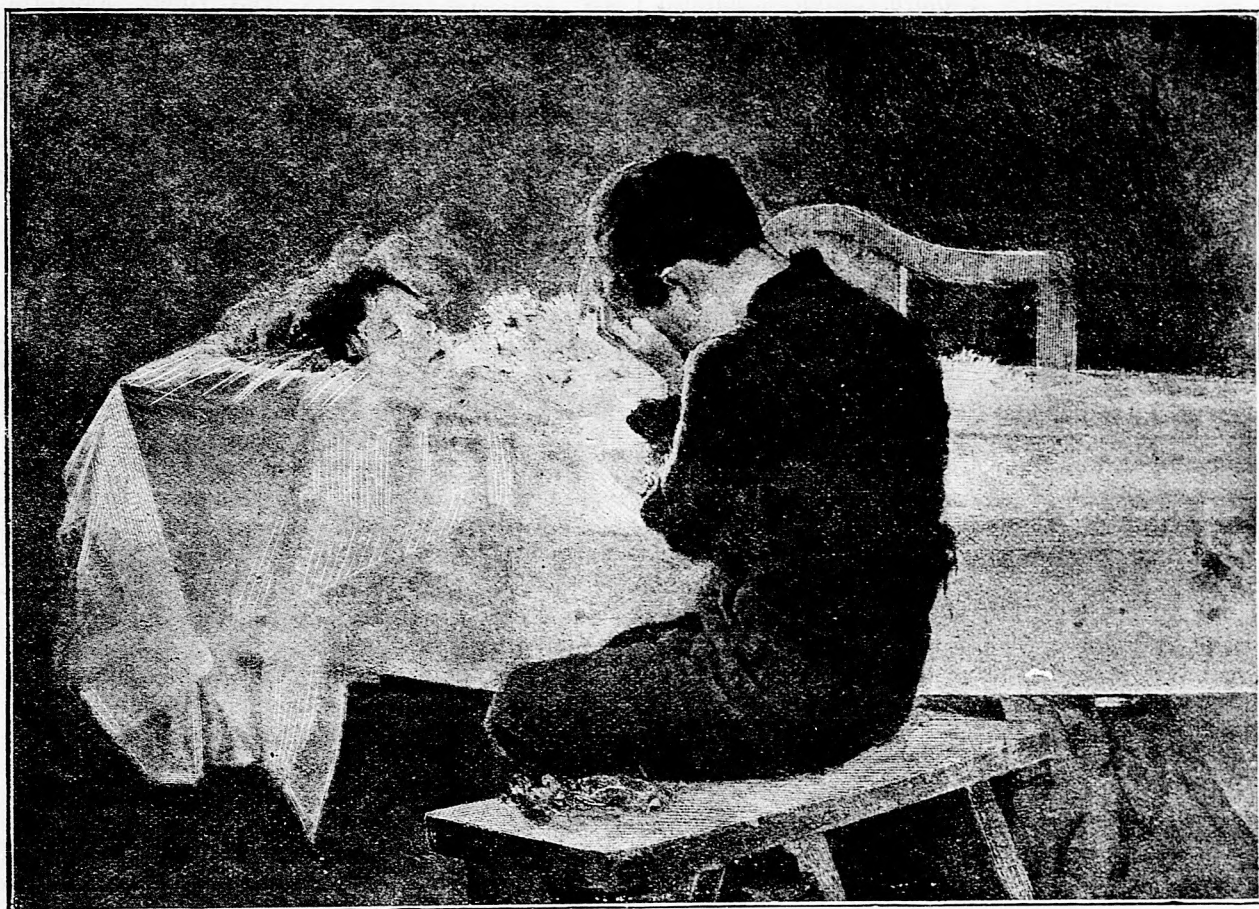
Az enyhe tél. Máriatelepen csodás természeti tüemény volt 26-án. Egész nap havazott, másnap pedig reggel 8 órakor a Balaton fölött Badacsonytól Keszthely felé hajolva szivárvány látszott másfél órán keresztül. A budai hegyekben hóvirágot szednek és kosárszámra szállítják a fővárosi vásárcsarnokokba. Máskülönbén csak a márcziusi nagy hóolvadások idejében kaphattunk belőlük, az idén már januárban öltöztette a természet fehér virágokba a hegyek bozótos legelőjét. Az enyhe tél alatt egyébként Budapesten és vidékén mindenütt friss fü zöldel!

Tüdőbetegek gyógyítójára. Az Alföldön nagyszámban szenvedő szegénysorsú tüdőbetegek számára gyógyító házat kívánnak építeni. A mozgalom élén Lukács György főispán és neje állanak, fővédnökül pedig József királyi herceget kérték és nyerték meg.

Hogy készüljünk a nagy utra? Mindnyájan tudjuk, hogy a régi, jó időkben királyok, fejedelmek, előkelő urak saját mulattatásukra udvari bolondot tartottak. Ezek a bolondok gyakran bölcsőbbek voltak, mint kenyéradó gazdáik. Ime egy példa. Egy gazdag gróf halálos ágyon feküdt. Midőn élete végét közeledni érezte, elhívta számadó hivatalnokát, hogy végrendeletét elkészítse. Ennek megtörténtével közönyösen várta a halált. Ima és végszentségekkel mit sem törődött. Az udvari bolond látva ezt, bebocsáttatást kért a grófhoz. Odalépett az ágyhoz s részvétellel kérde a betegét: «Jóbban van, gróf ur?» «Oh kedves jó bolondom, nemsokára utazni megyek.» «És mikor?» «Talán még ma.» «És mikor fog visszajönni?» «Hagyd abba a kérdést, én sohasem térek vissza.» «De méltóságos uram! Ön utazni megy s a fogatról még nem

órákor kezdődött. Ott volt Ferdinánd király, az összes főhercegek, a diplomataik egész serege, a Bécsben lakó főurak teljes csillogó diszben. A bécsi Burg aztán sokáig nem látott együtt ilyen fényes társaságot.

A nagy terem felső végén foglalt helyet az udvar, a király és a királyné nagy kísérettel a közepén. Az első táncz keringő volt, a legelső tánczos a néhány hónap mulva már uralkodó Ferencz József főherceg, ki Bellegarde gróf fiatal leányával kezdte meg a tánczot. Utána a fiatal Metternich herceg tánczolt kis körben a főhercegek előtt. Föl van jegyezve, hogy mindenkinek szeme az ifju Ferencz Józsefen és szép tánczosnóján csüggött. Nézték, hogy mily tüzzel, elegáns mozdulatokkal viszi tova a keringő ütemei szerint a szép grófnőt. Ferdinánd király is többször fejével integetett feléjük és neki is

Testvér-gyász.

intézkedett, sem pénzről nem gondoskodott, sem ruháit málhába kötni nem rendelte. Ön utazni akar és az utazásra való készület legkisebb jelét sem látom. Uram, ön gróf, én pedig csak egy szegény bolond vagyok, de oly bolondul mint ön, még sem cselekedném.» — A jó bolond a lélek állapotára érzelt, mely csakugyan előkészületet igényel, mielőtt messze utjára térne és az örök Biró előtt megjelennék.

Mikor a király tánczolt. Az új Idők-ben olvassuk: A nevezetes év volt: 1848 farsangja.

Bécsben nagy esemény volt az udvari bál. A polgárőrség tisztjei, kik hivatalosak voltak az udvarhoz, nagyon kedves katonák voltak akkor. Ő nekik volt a kötelességük, hogy tarsolyt, sisakot telerakjanak az udvari bálon ezukorkával és bécsi rokonaikat, ismerőseiket boldogítsák vele. Mert nagyon boldogtalan volt az a jobbmódu polgárcsalád, amelyiknek az udvari bálról egy kis emléket nem juttattak a polgárőrség tisztjei. A bál korán, nyolcz

tetszett a tánczospár táncza. Azóta ő Felsege nem igen tánczolt.

Mit művel a szorgalom. Schwab Károly az úgynevezett acélkirály, a ki nem más, mint az United States Steel and Iron Corporation vezérigazgatója, vagyis az amerikai acéltrösztnek, ennek a hét milliárdos alapítókével rendelkező világvállalatnak vezetője, a napokban országunk szép fővárosába Budapestre is ellátogatott európai körutjában. Közvetlenül Bécsből jött, hol egyik kérdezősködő lap tudósító előtt a vezetés alatt álló vállalatról a következőket monbá: «Hatalmasabbak vagyunk mint sok fejedelem. Az United States Steel and Iron Corporation kohói körül 600 ezer ember keze munkálkodik, a kik éven át 200 millió dollárt vagyis egy milliárd koronát kapnak bér gyanánt. A munkásaink hozzátartozóinak a száma 6—8.000.000 főre rug, melynek éltetője, táplálója a rust. Termékeinket saját vasutaink és 217 saját oceáni hajónk szállítja a világ minden tájára. A tröszt

alaptökeje hét milliárd korona.» — És ez az ur, ki mint egy fejedelem külön vonaton járja be Európát, évi 5 millió fizetéssel rendelkezik s így méltán kiérdemelte az «aczelkirály» elnevezést, valamikor . . . postakocsis volt. Mit művel a szorgalom!

Szilágyi Dezső könyvtára. A nyáron elhalálozott nagy államférfiúnak, Szilágyi Dezső volt igazságügyi miniszternek hagyatékában a legértékesebb részt minden bizonynyal a könyvtár képezi, melyet most az elhunytnek barátja Hadik-Barkóczy Endre gróf vásárolt meg magának.

A Vénusz-csillag. az égbolt egyik legragyogóbb csillaga, a mint bolyong a világegyetemben, most olyan közel jutott a földhöz, hogy esodaszép ragyogásában nappal is gyönyörködhetünk.

Katonai léghajó Baján. A «Meteor» nevű kisebb-szerű hadi léghajó a napokban Bécsben fölszállott és öt óra alatt Baján ereszkedett le a földre. Három katonatiszt utazott benne. A léghajó olykor háromezer méter magasságba is emelkedett a föld színétől.

Bőséges halfogás. Hogy a dunamenti mesterséges haltenyésztés mennyire megszorította a halállományt, kitűnik abból, hogy a Ferencz-csatornában az idén oly sok halat fognak, mint eddig sohasem.

Fiume magyarosodása. Minden magyar embert örömmel tölt el, ha egyetlen kikötővárosunk magyarosodási törekvéséről vesz újabb híreket, annál is inkább, mert Fiume horvát lakossága egy részében még mindig izzik a magyar gyűlölet, a miről tanuságot tettek legutóbb a jeles fiemei horvátok akkor, mikor a villamos kocsi-ról letépték a magyar föliratokat. Most arról értesítenek Fiuméből, hogy ott a napokban alakult meg a harmadik magyar egyesület. Mint a «De la Ville» szállodában tartott értekezleten a szervező bizottság elnöke hangsúlyozta: a kör egyesíteni akarja magában a Fiumében élő magyar iparosokat, vasuti és egyéb alkalmazottakat rang és álláskülönbség nélkül. A kör külön dalárdát akar szervezni, továbbá olasz tanfolyamot nyit a magyar és magyar tanfolyamot az olaszajkuak számára, rendez fölolvasásokat, színelőadásokat, társas kirándulásokat stb. Az első ünnepélyt márczius 15-én fogják tartani az 1848. márcziusi nagy idők emlékezetére.

Automobil a Szaharán. Két brüsszeli sportférfiu, Jean és Pierre de Crawhey báró többek kíséretében le akar rándulni Tuniszba, hogy onnan automobilon tegyék meg az utat a Szahara sivatagján át. A társaság Brüsszselből indul utnak és Reimson-Dijonon, Lionon át, Chambéry, Grenoble és la Grande-Chartreuse érintésével Marseilleba menne. Itt hajóra szállnak és átkelnek Tuniszba, a hol automobilra ülnek, hogy aztán végigszáguldjanak Szahara homoktengerén.

Végrehajtás egy város ellen. Nagyvárad városa az ottani állami reáliskola czéljaira évenként 8000 korona járulékot köteles fizetni. Ezen a czímen már 24.000 koronával van hátralekban. A város már többször kérte a közoktatásügyi minisztert, hogy tekintettel az iskolának tisztán állami jellegére, a várost e kötelezettsége alól mentse föl, a mely kérelmet a miniszter azonban mindig visszautasított és az összeg kifizetésére április 1-ig adott halasztást. Ha ezt a határnapot a város be nem tartaná, a kormány végrehajtást indít ellene.

Nagy alapítvány. Förster Gyuláné, az atyja: néhai id. Luczenbacher Pál emlékére, a 7 éven fölüli közsegélyre szorult gyermekek és a gyógyíthatatlan betegek ápolására 80.000 koronás alapítványt tett. A belügyminiszter leiratában tudatja, hogy az alapító okiratott jóváhagyta.

Az adó. A pénzügyminiszter ur jóvoltából kifogyhatatlan téma lesz belőle. Nem vagyunk olyan naivak, hogy Lukács Lászlót okoljuk azért, ha az államháztar-

táshoz pénz kell, de a pénz összeszedésének különféle módozataiért bizonyára az övé a felelősség. A legújabb módi érdekes és különös, méltó arra, hogy egy kicsit beszéljünk róla. Mintha nem volna elég a régi, új zaklatást talált ki a különben is vérig gyöttrött közönség bosszantására. Új zaklatást, új költségekkel. Divatba hozta a folytonos biztosítási végrehajtást. Ha ugyanis január 1-én ki nem fizeted a reád szabott adót egész összegében, már megjelenik a végrehajtó és biztosítékul előre lefoglalja butoraidat. Így megy ez minden negyed, vagy minden félévben, ha az ember január 1-én véletlenül nem rendelkezik annyi pénzzel, hogy honpolgári köteleességét teljesítse. Ez a zaklatás nemcsak bosszusággal jár, hanem pénzbe is kerül, mint általában minden érintkezés a hivatalos hatalommal. Nem kell éppen nemzetgazdásznak lenni az embernek, hogy tudja, hogy siralmasabb gazdasági viszonyok még nem igen voltak Magyarországon, mint éppen napjainkban. Reményünk lehet hát arra nézve, hogy a biztosítási végrehajtás néhányszor szerepelni fog még az ugynevezett jobb módu emberek körében is. A szegény ember pedig? . . . Ugyan, ki az ördög törődik ma a szegény emberekkel, ők még csak azt az elégteltelt sem vehetik maguknak, hogy az ujságban kiabáljanak. A mult évi fővárosi statisztika 178 ezer végrehajtásról számol be, de, ugylátszik, ezt a számot keveselték a pénzügyminiszteriumban és gondoskodtak arról, hogy az idén nagyobb eredmény legyen.

A hivatal. Az emberi lélek gyámoltalanságának egyik legbiztosabb tanujele a hivatal után való lázas törekvés. Ma már az ifju embernek is főambiciója a nyugdíj és korpótlék. Az emberek fáznak, félnek a kissé eredeti és járatlan utaktól, mindenki siet az állam védőszárnya alá. Folyton panaszkodunk, hogy az állam mily nyomoruságosan fizeti hivatalnokait s mégis mindenki hivatal után törekszik. Az biztos kenyér! Akármilyen száraz, akármilyen sovány is, de biztos. Szánalmas tehetlenségünknek, szomorú gazdasági viszonyainknak hites bizonyítéka a vállalkozói kedvnek eme teljes hiánya. Eredeti gondolat, új eszme, nagy bátorság mintha teljesen kihaltak volna a világból. Mindent az államtól, mindent a köztől várunk, holott az állam szegény, tehetetlen és tul van halmozva munkásokkal és élősdiekkel. Szinte nevetséges volna ez a hivatal utáni láz, ha egyben nem volna szánalmas bizonyítványa is lelki gyöngeségünknek. Most legújabbban a székesfőváros jelenti, hogy a vásárcsarnokokban megürült 15 óri és altiszti állásra 1117 pályázat érkezett. A pályázók serege már mohón várja a döntést, hogy — ha elutasították — új hivatalra adjon be pályázatot.

Európa vasutai. A ki tudja, hogy a vasut mily hatalmas eszköze a nemzetek szellemi műveltségének ugy, mint anyagi előhaladásának, kiváló érdekléssel olvashatja következő statisztikai adatokat, melyeket a francia közmunkaügyi minisztériumnak most megjelent hivatalos kiadványából veszünk át s a melyek szerint: Európa összes vasutai 1901 januárius 1-én 283,523 km.-t tettek ki, az előző év hasonló időszakában 278,337 km.-t, a növekedés tehát egy év alatt 5,188 km. Első helyen áll Németország 51,381 km.-rel, azután jön Oroszország 48,107 km., Franciaország 42,287 km., Ausztria-Magyarország 36,883., Nagybritánia 35,186 km.-el.

Pénzverés és pénzforgalom. A hivatalos lap szerint az 1901. évi VI. negyedben kizárólag kétfilléres bronzpénzt vertek, jelesül 13,878,376 darabot, 277,567 korona 52 fillér értékben. A 3,840,000 darab 5 koronás mind forgalomban van és ezekből az érmeből a pénzverdében készlet nincs. Az 1 koronásokból újabban a még hátra volt 2000 darabot is átadták a forgalomnak, ezzel a

kiverhető teljes mennyiség, vagyis 60 millió db forgalomba került. Az 54 millió darab 20 filléres nikkelpénz mind forgalomban van. 10 fillérest 72 millió darabot vertek, ebből ezen negyedben 5000 darabot bocsátottak forgalomba; a készlet már csak 18.000 darab. A kétfilléres bronzpénzből a múlt évnegyedben 4.727.160 darabot adtak át a forgalomnak s így eddigelé 179.526.295 darab képezi a forgalom tárgyát; a készlet ezekből 95.761.714 darab. Az egyfilléresekből az eddigi összes verés 59.409.443 darabot tesz, ebből forgalomba került 33.995.444 darab, a többi 25.414.000 darab készletben van. A forgalomban levő ezüst-, nikkell- és bronzérmek összes értéke 101.128.680 korona 33 fillér.

Népek és nemzetek.

A keresztény szocializmus Olaszországban.

Mióta XIII. Leo pápa encziklikája megjelent a keresztény demokráciáról, azóta a papság s világi, különösen fiatalabb erők ritka odaadással és kitartással szolgálják a keresztény szocializmust. De már az encziklika megjelenése előtt fejtettek ki nagyszabású tevékenységet, különösen Felső-Olaszországban, a hol katolikus munkásegyleteket, parasztegyleteket, bankokat és biztosító-társulatokat alapítottak.

Első közöttük a veronai, a mely valósággal uralkodik finanziaiter a helyzetben; nincs olasz város, a hol ne lehetne olvasni a hirdetéseit. Főleg azoknak a parasztegyleteknek köszönhető, hogy tavasszal Lombardiában ki nem tört az általános paraszt-sztrájk, a mely különben rendkívül fenyegető mérveket öltött a szocialisták féktelen izgatásai miatt. Az atheista szocialisták ezért a kudarcukért nagyon haragusznak a keresztény szocialistákra; joggal lehet állítani, hogy késhegyre megy közöttük a harc. Nevezetes momentum ebben a küzdelemben, hogy a lombardiai püspöki kar együttes főpásztori körlevelében kimondotta, hogy azokba az egyletekbe olyan katolikus munkásokat és parasztokat is föl lehet venni, a kik nem tartoznak éppen a buzgó katolikusok közé; hasonlóképpen a segítőegyletekbe, betegpénztárakba, munkásbiztosító szövetkezetekbe stb. Az olasz keresztény szocializmus ügyén különben sokat lendítenek kongresszusokkal és egyéb összejövetelekkel s mindig hatékonyan.

Az utóbb például Imolában tartottak ilyen nagyjelentőségű gyűlést, a melyen a keresztény közgazdasági tevékenységnek minden ágazatát behatóan beszélték meg. A gyűlés lelke Toniolo volt, a ki, dacára annak, hogy pap, rendes tanár a pisai állami egyetemen s a ki 1900-ban részt vett a katolikus tudósok müncheni kongresszusán is, a hol az olasz keresztény szocialis tevékenység ismertetéseért rokonszenvesen üdvözölték. Az imolai gyűlés kimondotta, hogy a sajtó és a propaganda terén minden lehető el kell követni, hogy annak a mozgalomnak minél több hívet szerezzenek. Ezen eszmékért különben az olasz katolikus ifjúság nagyon lelkesedik, a mi örvendetes jelenség. Egymás után alapulnak nép számára katolikus lapok, a melyek kizárólag a keresztényszocializmus foglalkoznak s máris jelentékeny mérvben vetélytársai a másik: a szocialdemokrata sajtónak. Ilyen buzgó, fiatal és fáradhatatlan előharcosai az eszmének például Mussi, Vicentini, Biconcini, Cacciaquerra stb., a kik most már Olaszország más tartományai is átviszik az agitációt s különösen a Romagnéba, a hol eddig kizárólag a republikánus és radikális szocialisták uralkodtak.

A délafrikai szabadságharc.

E héten a búrok *több nagy győzelmet arattak*. Elvettek az angoloktól tizenhét kocsit, tizenhét ágyut, több vasuti vonatot szállítmányokkal együtt és egy vasszekrényt, melyben hétszáz ezer font sterling (*tizenhét millió korona*) aranypénz volt.

E közben az angol parlament a következő határozatot tárgyalta:

«Csak a háboru erélyes folytatása és a harcban álló búr guerilla-bandák leverése által tudunk teljes és biztos békét szerezni. Az országgyűlés helyesli és teljes erejéből támogatja a kormánynak ily irányu eljárását».

Kijelentették azt is, hogy a búrok nem indíthatják meg a béketárgyalást, azt csak az angolok kezdehetnék meg, minthogy a búr államok (papiroson) már be vannak kebelevezve az angol birodalomba. A fokföldi angol kormányt megint Rhodes Cecil elnöklete alá rendelték, mert csak tőle várják, hogy a bajból kitud lábolni.

A búrok győzelmeinek hatása alatt pénteken minisztertanács volt Londonban, melyben elhatározta a kor-

mány, hogy *általános fegyverszünetet* fog elrendelni Dél-Afrikában. Okot erre többek közt az is adott mint már multi számunkban említettünk, hogy t. i. a holland miniszterelnök Londonban járt és a békét akarja közvetíteni. E hét szerdáján a holland kormány küldött is levelet Londonba, melyben békeajánlat foglaltatott. Ebben az ajánlatban sem Krügernek, sem a többi búr vezérnek nincsen része, az csupán a németalföldi kormány szabad, barátságos indulatu elhatározása volt.

29-én kisebb ütközetek voltak Dél-Afrikában. A búrok most már valóságos vadászó-hadjáratot folytatnak az angolok ellen. 5—6 tagból álló őrök elbujnak sziklák és fák mögé, úgy pusztítják az ellenfélt. Ilyen jelenetet ábrázol az iderajzolt kis kép is.

Gyermekkor és nagykorúsítás.

Fejletlen gyermek kezdetben magáról nem tud gondoskodni, szülei gondozzák, rájuk van utalva, hatalmuk és befolyásuk alatt nevelkedik. A gondos anya az első segítséget nyújtja számára, táplálja, gondozza a zsenge csecsemőt és a szorgalmas családapával közösen igyekezik előmozdítani boldogulását.

Mem mindenik gyermek van abban a szerencsés helyzetben, hogy élvezze szüleinek jótéteményeit. Ha meghalnak a szülők, hogy az árva gyermek ne legyen

magára hagyatva, a rokonok gyámot rendelnek melléje, a ki fölügyeletet gyakorol személye fölött s a kiskoru hála fejében engedelmisséggel tartozik addig, míg eltartása a gyám föladata, míg annak házközösségéhez tartozik, míg a családfő helyetsese hatalmát érvényesítheti.

Vagyona fölött — melyet mint az erősebb testi és szellemi munkára képtelen, nem önmunkájával szerez, hanem örökség vagy ajándékozás útján kap — a család-apa vagy ennek megbízottja, mondhatjuk meghatalmazottja, rendelkeznek apai vagy gyámi hatalmuknál fogva s a gyermek kiskorusága alatt a vagyon gyümölcsét élvezik.

Idők multával fejlődik a serdületlen fiu, a korral gyarapodik testi épsége, ismeretek megszerzése folytán erősbül a szellemi tehetség, önállóbb lesz gondolkodás-módja, tetteit megfontolja, cselekvései józan öntudatra vallanak. E fejlettebb korban, mely a tizennegyedik életév után szokott bekövetkezni, megengedi a törvény, hogy a kiskoru a munkájával vagy szolgálattal szerzett vagyonnal szabadon rendelkezék vagy önállóan gazdálkodjék azon.

Összes vagyonát a családfiu csak teljeskorúságának elérésével, 24. életévének betöltése után, önállóan kezelheti, a mikor fölszabadul egyttal az apai hatalmat gyakorlóknak, szülőknek vagy gyámnak vagy nagyszülőknek hatalma alól.

A nagykorúsítás e rendes meghatározott idején kívül a kiskorúak előbb is teljeskorúakká lehetnek. Minthogy 24 éves korukig a törvény rendelkezése szerint családi hatalom vagy gyámi hatalom alatt vannak, a nagykorúsítás ténye az ő beleegyezésük, elhatározásuk nélkül nem történhetik meg. Ha a családfiu ügyeinek elintézésére képes, önálló foglalkozása van, józan életet folytat, ellentáll az élet csábításainak, akkor az árvaszék, mint gyámhatóság, az apai hatalmat gyakorló egyének, tehát a szülő, gyám vagy nagyszülő egybehangzó véleménye után megengedi előbb is a nagykorúsítást.

Kiskorúak, kik életkoruk 20-dik évét betöltötték nagykorúvá lesznek akkor is, ha az apai hatalmat gyakorló egyén szabad rendelkezést biztosít saját vagyona fölött vagy megengedi azt, hogy önálló háztartást vezessen a fiu. Az árvaszék engedélye most is szükséges.

Némely esetben, fontos ok miatt, például akkor, ha az apai hatalom alatt levő testi vagy lelki fogyatkozása miatt életkora 24-ik évének betöltése után ügyeit nem tudja rendezni, nem képes föntartani magát, kicsapongó életet folytat, céltalanul költekezik, adósságot csinál stb. a szülő kérelmére a bíróság tovább az ő oltalmukban hagyja a könnyelmű és tapasztalatlan ifjút s megtagadja nagykorúsítását.

Németh István.

A végeladás.

A végeladásról az az általános hiedelem, hogy ott olcsóbban lehet holmihoz jutni, mint egyebütt. Ezt a hiedelmet igazolta is egykor a tapasztalat, a míg azt az élelmesebb kereskedők ki nem aknázták s hatra-vakra nem rendezték különféle czimeken a végeladást, csak azért, hogy a közönséget annál nagyobb számban a boltjukba csödiithessék s az árut annál jobb áron a vevőnek a nyakába sózhassák. Ezekben a végeladásokban sok tapasztalatlan embert levetkőztettek, a mi alatt fölruházták. A közönség hiszékeny s ma is akadnának sokan, a kik lépre mennének, ha a hatóság az e fajta végeladásoknak — annyiban, a mennyiben — immár útját nem állotta volna. A mindennapi igények növekedésével s a létért való küzdelemmel arányban azonban kultiválódik az

emberi elme s fejlődik a furfang is. Ennek a fufangnak a segítségével így is sikerül sok esetben az embernek embertársát a lábáról leszedni s horogra keríteni. Az emberi ravaszságnak és találmányoságnak mindennap új, meglepő példáival találkozunk. A csödtömegek a törvény firmája alatt kerülnek eladásra, de ma már a csödtömegek végeladásokban is tudják a metódusát annak, hogy szöjjenek hálót, a melybe a vevőt megfogják s azután megkopaszszák. Az ilyesmiről a tömeggondnok ugyan mitse tud, de hát azt neki nem is kell tudnia. Se neki, se másnak. Az az ellenőrnek, meg az elárusító személyzetnek egymásközti dolga. Az ellenőr minden egyes árucikknek törvényes becsértékével, illetve, ha az megmaradt, magával az áruval elszámol s a többibe kinek mi köze? Az, a ki azt véli, hogy a csödtömegekben megvásárolván, ha nem is olcsóbban, legalább rendes áron jut a neki szükséges holmihoz, azért azonban kétszeres, sőt háromszoros árt is fizetett, ugy se jó ide vissza már lamentálni. És ha jönne is, lerázzák majd a nyakukról.

Hogy tisztába jöhessünk azzal, hogyan forgatják ki a vevőnek a csödtömegek végeladásokban is a zsebét, lássuk annak a kezelését.

A csödtömegeért, mihelyt az azzá vált, a tömeggondnok lévén a felelős, ő azt osztályonként és egyenként leltározz. A leltározásnál közreműködnek vele, mint a törvény képviselőjével együtt a királyi közjegyző, a végrehajtó és a becsüs. A leltározás alkalmával minden egyes cikk számot nyer s ezzel a számmal a cikket meg is jelölik és ugyane szám alatt a leltári jegyzékben körülírják. A leltári jegyzékben a tárgyak — árszerint — négyféle rovatot kapnak. Az első rovatba írva van a cikk gyári, a másodikba vételi, a harmadikba eladási és a negyedikbe a leltározás alkalmával megszabott leltározási ára. Ez ár indokainál fogva jóval alacsonyabb a bolti eladási árnál. Ez árnál 15 százalékkal szabad drágábban a cikket eladni. E tizenöt százalék arra való, hogy belőle az ellenőr és elárusító személyzet napidija kikerüljön. Mihelyt e tizenöt százalék átlaga a napi kiadást nem futja, a további elárusítást meg kell szüntetni, hogy a csödtömegek tőkéje a hitelezők rovására ne kallódjék. A törvénynek azért nem lehet intenciója az, hogy bolti áron értékesítse a csödtömegek anyagát, mert ez eljárás hosszúra nyulhatna, a sorrendi felosztást nagyon késleltetné s a bírói eljárást még jobban lassítaná. A végeladás beszüntetésekor még megmaradt árut egyszerre egy tömegben árverés útján a legjobb ajánlattevőnek adják el!

A végeladás professzionátus segíték teljesítik. A végeladás menetére egy ellenőr vigyáz, a ki a pénzt is kezeli.

Ő a tömeggondnok megbízottja s úgy számol el ennek, mint amaz a törvénynek. Az elárusítás annyiban tér el a rendes elárusítástól, hogy az ellenőr egy eladási naplót is vezet, a melybe minden egyes eladott tárgyat bejegyezve, valamint annak leltári számát és eladási árát is. De azt jegyzi-e be valóban? Azt, ha a portékán a törvény által megszabott áron adnak tul. Ezt be kell jegyeznie, mert ezzel neki is be kell számolnia. De törvényes áron adnak-e tul a portékán? S ha nem, a többlet kinek a javára esik? Ha nem tudják jobban eladni s látják, hogy a 15 százalék átlaga a napi kiadást nem futja, odaadják törvényes árnál is. Különbön ráérnek még vele. Nekik üzleti hasznot ugy se kell produkálniok. Nekik az az előnyük, ha mennél tovább nyitva tartják a boltot. Annál több napi díjat raknak zsebre s annál több vevő akad olyan, a kit meg lehet huzni. Az ilyeneken kisajtolják az árunak kétszeres háromszoros értékét is, a mennyivel ez fölülrug a törvényes áron, azon szépen megosztzkodnak.

A mint fönnebb írva vala, a csödtömegek végel-

adásokban minden egyes tárgy leltári számmal van megjelölve. E szám segítségével megnézhető a leltári jegyzékben a cikk törvényes ára is s így megóhatja magát a vevő a károsodástól. A leltári jegyzék több példánya nyilvános szemlére van a boltban kitéve, de ha azt valaki nem látná, jogában áll azt előkérni is. P.

A magyar gazda.

Bemutakozás.

Hogy minden kisbirtokos gazda elsajátíthassai úgy a konyhakerti magvak, mint a gyógynövény-magvak okszerű kezelését, valamint a palánták szakszerű tenyésztését és ápolását, célunk a «Magyar Néplap» t. olvasóival ezen és a következő évek folyamán a havi teendőket, minden hónap első vasárnapján röviden ismertetni, melyek a gazdának egész éven át nemcsak örömet és élvezetet, de egyszeresmind anyagi hasznot is hajtanak.

De nemcsak a konyhakertészeti szakszerű elsajátítását célunk tárgyalni, hanem fölötve a belgazdászati mindan ágát melyek gazdának nélkülözhetetlenek, pl. a gyümölcsstermelés és szőlőművelés. Időközönként rövid cikkekben a virág ápolást és a méhészet mesterfogásait szintén röviden ismertetni fogjuk. Ugyazintén a külgazdászati hasznos termények művelését sem fogjuk elhallgatni. Különösen melyek a gazdának fárasztó munkája után bevételeit gyarapíthatják. Ilyenek pl. a kender és len, kukoricza és mák, krumpli, marharépa és toma stb. Ezek szakszerű tenyésztéséről szintén időközönként cikkek fognak megjelenni, hogy a Magyar Néplap igen tisztelt olvasói ne csak a politizálást magát, de egyszeresmind a mezőgazdasági téren előforduló minden szakszerű utmutatást elsajátíthassanak s azokat a szó legszorosabb értelmében saját hasznukra fordíthassák.

A Magyar Néplap szerkesztője nem kimél semmi fáradságot hogy t. olvasóinak e kedves lap olvasásával nemcsak élvezetet de egyszeresmind hasznos utbaigazítást is nyújtson és a magyar gazdaközönséget a gazdálkodás terén a jólét felé vezesse.

Támogassuk tehát kath. lapot mi is egy szívvel, egy lélekkel, hogy minél szélesebb körben terjedjen el közöttünk. Ajánljuk szíves pártfogásába minden hithű kath. gazdának, hogy a kik még nem ismerik azok is megismerhessék és olvashassák. Mi is mutassuk meg a világnak, hogy Egyházunknak hü és odaadó fiai vagyunk s ne engedjük, hogy elleneink rajtunk győzedelmeskedjenek.

Bobda.

Horváth Sándor műkertész.

Február havi teendők.

1. A konyhakert ugyszólva e hó elején még pihen, csakis a veteménymagvakkal vagyunk elfoglalva. Többnyire a gazdaasszonyok maguk szoktak kerti veteménymagvakat tenyészteni. De megessik, hogy nem minden évben sikerül jól a magtenyésztés, sőt többféle vetőmagot kénytelenek a magkereskedőtől beszerezni, tehát ilyen esetben a magvak csiraképességét kell e hóban legelőször is kipróbálni, hogy ha a vetés ideje elérkezik, tisztában legyünk. Ha ősszel elmulasztottuk volna az ágak, illetve a táblák trágyázását, úgy e hóban még mindig végezhetők. Verőfényes, száraz időben a földforgatást is végezhetjük. A téli salátát — ha a fagy által kiemelődött — langyos időjárásakor helyére visszanyomkodjuk. A szamóca-ágakat, ha esetleg takarva voltak, e hóban már lehet kinyitni s száraz leveleitől megtisztogatva fölporhanyítandó. Ha az

időjárás engedi, e hó másik felében a szabadba következő magvak veteményezhetők: spinát, petrezselyem, sárgarépa, pasztinák, turbolya, spárga és mák; ezeken kívül foghagyma és challota duggathatók; a metélő-hagyma pedig szegélynek átültethető.

2. A gyümölcsösben fagymentes időben megvizsgáljuk sorra a gyümölcsfákat s a rajtuk levő hernyófészkeket, gyűrűs hernyópetéket, mohát, moszatot és laza kérget letisztogatjuk róluk, mely célra az aczélkefe legalkalmasabbak. A tisztított úgy végezzük, hogy a zöld héját és a hánscot meg ne sértsük. A moszatokat eső- vagy folyóvizben fölolvastott oxalsavval is elpusztíthatjuk. Az oldatot úgy csináljuk, hogy 1 rész poralaku oxalsavat 8 rész vízben oldunk föl. A hernyófészkeket, ha elérhető, mindig jobb kézzel leszedni, de ha ez nem lesetséges, úgy az ollóval gallyastól lenyesük. Ugyanekkor végezhetjük az ágak kitisztogatását, valamint a vízajtások eltávolítását is. A sebhelyeket pedig faviaszszal, vagy pedig sárgaföld és friss marhatrágyából készített péppel bekenjük; a fák alatt heverő száraz falevelet összegyűjtjük s a lenyesett hernyófészkeket a gallyakkal együtt elégetjük. A fák száraz ágait lefürészseljük; a sebet, vagy legalább a kérget simára vágjuk s az egész sebet a föntemplített viasz vagy péppel bekenjük. Ha esetleg ősszel nem szedtünk volna elegendő oltó galyakat, úgy e hóban még mindig szedhetünk. Trágyalével és árnyékszéki trágyával még most is trágyázhatunk. Gödröket áshatunk s a talajt rigolozhatjuk. A mennyiben a fagy és hó ebben nem akadályoznak, fákat is ültethetünk.

3. A szőlőben. Megkezdhetők vagy folytathatók a szőlőtelepítési mukálatok, nevezetesen a földforgatás és trágyázás, ha ezt az idő s a fagy megengedi. A vízvezető árkok és gödrök, valamint a vízfogók kitisztítandók s úgy ezek, valamint a partfalazatok kijavítandók vagy újak készítenők; a szőlőterület alján lehordott föld föl-hordandó. Ültetésre vagy eladásra szánt sima vesszőket még midig lehet szedni és fagymentesen elvermelni.

Kedvező időben döntünk főleg ott, a hol e munka keresztülvitele nehézségekkel jár s nagyobb területen hosszabb időt vesz igénybe; ily helyeken egyéb iránt a szaporítás, illetőleg kipótlás szokáshoz képest a bujtásolást is megkezdhetjük.

E hónapban megkezdjük a sima és gyökeres amerikai fajú szőlőfajoknak kézben, szobában való beoltását. Készíthetünk új karókat, a régieket pedig kiválogatjuk s kijavítjuk, újra meghegyezzük s végeiket bekátványozzuk, szóval e hónapban az ilyen és ehhez hasonló munkákat a lehetőségig elvégezzük, hogy a márczius hónapban beköszöntő tavaszi munkák késedelmet ne szenvedjenek.

Horváth Sándor.

Jó könyvek.

Irodalmi értesítés!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű olvasóközönséget, hogy a hírneves P. Riegl Kázmér jézustársasági atyának általam magyar nyelvre átültetett művei nálam megrendelhetők és kaphatók, melyek a következők:

1. «Szent Olvasmányok» az év különböző ünnepeire. Ára 2 korona.

2. «Elmélkedések» a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről s haláláról. Ára 1 korona.

3. «Szűz Mária a mi Anyánk» lelket gyönyörködtető elbeszélések. Ára 1 korona.

Mindezen könyvek díszes vászonkötésben vannak, egyházi jóváhagyással bírnak és bérmentve küldetnek.

Nagyon alkalmasak az ajándékozásra. Kedvesebb könyvet

alig adhat a keresztény katolikus hívő nép ismerősei, barátai s hozzátartozóinak!

Legalkalmasabb és ezélszerűbb a pénzt postautalványon beküldeni, mely után a kívánt könyv azonnal küldetik. Tisztelettel

Mária-Pöcs (Szabolesm.), 1902 január.

Kovács József, áldozópap.

Tartalomgazdag a veterán egyházszóoklati folyóiratnak a «Jó Pásztor»-nak ez évi nagybőjti füzeté. Kilencz iv. Találunk szent beszédeket a nagybőjt minden vasárnapjára: szent elmélkedéseket a nagybőjt vasárnapok délutánjaira. Alkalmi szent beszédeket: szentségimádásra, a bőjt jelentőségéről, a kereszt-ut előtt és utánra, szent József napra. Bőjt-cziklus a kereszt tanulságairól. A kereszt — oltár: a kereszt — tükör: a kereszt — zászló: a kereszt — könyv: a kereszt — bot: a kereszt — fa. Összesen huszonnégy szent beszéd. Melcher A., Farkas Zs., Zalahalápi, Totola L., Horváth Ernő, Kovács Lajos, Orosz Adám, T. Pelikán Krizsó tollából. A «Jó Pásztor» a jelen füzetel beigazolt, hogy jubiláris évfolyama csakugyan méltó a husz évhez, melyet sikerrel, pártolással megfutott. — A szerkesztő jelenti, hogy korlátolt számban nyomtatván példányait, az új megrendeléseknek csak korlátolt számban tehet eleget. Egész évre 8 kor., félévre 4 kor. előre megfizetve. Cím: «Jó Pásztor» szerkesztősége, Budapest, VII., Csömöri-ut 32. sz. Ugyanott magyar és tót nyelvű keresztutú könyvecskék kaphatók.

Postások, kereskedők, vállalatok és ügyvédek figyelmebe. A «Magyar Közlekedés» kilenczedik évfolyamban Budapesten (Erzsébet-körut 42. sz.) megjelenő posta és távirda szaklap szerkesztését f. hó 20-án a posta- és távirda-intézet kiváló szakférfiaiból alakított szerkesztő-bizottság vette át. — Munkatársainak száma már most is jelentékenyen több mint hatvan. A lap a kereskedelmet és ügyvédek is érdeklő posta- és távirda fölvilágosító közleményeket is fog közölni s így mindenkire nélkülözhetetlen. Előfizetési ára negyedévenként három korona.

Nyilttér.

Vérgyógyítás (Hemopatia)

Ezen új eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel lesz alkalmazva **köszvény, asztma, sziv, vese, gyomor,** bél- és hólyagbántalmaknál, súlyos **idegver** és **bő.bajoknál.** Biztos védelem **szélhűdés** és **elmezavar** ellen. 12 év óta ki lett próbáltatva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be. E gyógymód megalapítójának és **egyedüli** képviselőjének

Dr. Kovács J. egyet. orvosnak (Hemopatia) rend. intézete van
Budapest, V., Váci-körut 18.

Rendelés naponta 9—1. és 3—6-ig. Díjazott levélre válaszol. Betegeket intézeten kívül is kezel. Nehéz betegeknek biztos gyógymódja.

KEDVDERITŐ.

Udvarias rendőr.

A tavasszal történt a budapesti Széchenyi-szigeten, hogy egy sétáló a rendőrt kérdezte meg, nincsenek-e a szigeten gyöngyvirágok. «De igen, mindjárt ott a fák alatt» hangzott udvariasan a válasz. Néhány percz múlva aztán a rendőr is oda indul a jelzett fák felé és megint csak barátságosan szól a szedegető urhoz: «No, talált néhányat? — találtam, szedtem is!» — «No, akkor tessék velem jönni az őrszobába.» — Hová?» —

«Az őrszobába, igen is, mert itt virágot tépni nem szabad!» — «De hisz maga mutatta meg a helyüket, hogy hol vannak!» — «Megmutatni megmutattam, mert Rudnay főkapitány ur Ö méltósága megparancsolta, hogy a közönség minden kérdésére udvariasan feleljünk és utmutatással készségesen szolgáljunk. Am azért csak tessék velem jönni, mert különben...» És ekkor már erősen tartotta a megszeppent sétáló urnak a karját.

Tréfás számtani kérdés.

Egy kis lány libákat hajtott ki a rétre:
Egy — *kettő előtt* ment, nagy begyesen lépve,
Egy meg *kettő között* jobbra, balra bámul,
Egy más *kettő után* sétálgat leghátul.
Ki felel meg nekünk erre a kérdésre:
Hány libát hajtott a kis leány a rétre?

Felelet a tréfás számtani kérdésre.

Három libát hajtott a kis lány a rétre: mert ha egy ment *kettő előtt* (a második és harmadik előtt), egy pedig *kettő között* (az első és harmadik között), egy végül, *kettő után* (az első és második után) abbiz' nem több, mint három.

Közgazdaság.

A németországi Raiffeisen-szövetkezetek múlt évi jelentése.

A német Raiffeisen-szövetkezetek országos szövetsége 1901 július hó 4-én tett jelentést az 1900-dik év üzleti eredményéről. Szolgálatot velünk teljesíteni, a midőn közöljük főbb vonásaiban, mert az eredmények, a melyeket a Raiffeisen elvén alapuló hitel-, fogyasztási- és értékesítő szövetkezetek elértek, újból és ismét azt bizonyítják, hogy az összetartás és önzetlen munkálkodás csodákat képes mivelti. Biztatás ez nekünk is, a kik még alig küzdöttük le a kezdet nehézségeit, mert reményt nyujt arra, hogy a szövetkezetek nálunk is meghozzák majdan a teljes virágzás ezernyi gyümölcsét.

A jelentés szerint az 1900 év ismét százakkal növelte a szövetkezetek számát. Az országos szövetség 1900 dec. 31-dikén 3544 szövetkezetet foglalt kötelékébe; ezek közül 3288 Raiffeisen-féle hitelszövetkezet, 256 termelési, fogyasztási és értékesítő szövetkezet! December 31-dike óta 3750-re emelkedett a szövetkezetek száma.

Az országos szövetség 13 vidéki központtal bir, t. i. Berlin, Breslau, Cassel, Danzig, Erfurt, Köln, Königsberg, Ludvigshafen, Nürnberg, Posen, Strassburg, Wiesbaden, Neuwied s ezek összesen 239 hivatalnokot foglalkoztatnak. Hozzászámítva a szövetkezetek alkalmazottait 350-nel emelkedik a szövetkezeti személyzet száma.

A zárszámadásból kttünik, hogy a költségek levonása után az országos szövetség fedezetlen kiadásaira marad 50.000 márka, 25.000 márka árumegettérítés a fiókoknak, 52.000 márka az alaptökéhez csatolódik s 210.000 márka marad a közgyűlés rendelkezésére, a melyből a a tagok 4% osztalékát fedezik.

Óriási eredmény az, hogy a szövetkezetek nagyrésze árumegettérítésben részesül s remélhető, hogy a jövő esztendőben egyetlen fiók sem esik el ettől a haszontól.

A németországi szövetkezetek virágzó állapotát mindennél jobban bizonyítják azon számadatok, a melyeket alább közlünk.

Hogy minő súlylyal és tekintélylyel birnak, az mutatja, hogy igazgatóságuk bevonatik az állami konferenciák egynémelyikébe, mint pl. a midőn a porosz földmivelés és kereskedelmi miniszteriummal egyetemben tárgyalták

a kinestári köszénbányákkal létesítendő nagy szénkötéseket. Hasonlóképen bevonattak a porosz pénzügyminiszterium ankéjébe, a mely a takarékpénztárak és szövetkezetek kölcsönös viszonyát tette tanulmányozásának tárgyává.

A fogyasztási szövetkezetek külön magtárakkal, áruraktárokkal és borpincékkel bírnak s mindemellett a regie nem mondható nagyoknak.

A hitelszövetkezetek pénztárában czirka 26 millió márká takaréket fekszik, a melynek kamatlába 4%. Ma, a midőn a lipcei bank bukása annyi ember romlását idézte elő, fontos földadat figyelmeztetni a népet arra, mennyivel jobban teszi, ha megtakarított vagyonkáját a hitelszövetkezetre bizza s megalégszik a kisebb kamattal, de tudja, hogy verejtékes munkájának keresménye biztonságban van.

A befizetett üzletrészek értéke ma már 6,000.000 márkára rug, az árukból befolyt összeg 28 millió márká.

A takarmány és magértékesítés gyarapodást mutat föl, hasonlóképen a műtrágyaüzlet is fejlődik.

A buzaértékesítés még fejlődésre vár, de az üzletforgalom s az eredmények szép sikerekre nyújtanak reményt. Az árképződésre persze csak akkor fognak hatást gyakorolni, ha a szövetkezeti raktárak egész hálózata borítja majd az országot, de az csak a jövő reménye, mert az állam e célra fordítandó tőkéje jelenleg kifogyott.

A szövetkezetek országos szövetsége összeköttetést tart fenn minden fajta biztosító intézettel, hogy tagjait olcsó díjtétel mellett a biztosítás áldásaiban részesítse. Kilátásba helyezi az ingyen jogtanácsot, hogy a mezőgazdasági vitás kérdések elintézését minél kisebb perköltséggel elintézhessék. Ha megemlítjük még, hogy az országos szövetség kötelekébe tartozó szövetkezetek tagszáma 300.000-re tehető s megtekintjük a számadatokat, el kell ismennünk, hogy Németországban a szövetkezetek gyors felvirágzása a legszebb reményekre jogosít. Bár mi is minél előbb elérnők a fejlődés ezen fokát, de ahhoz nem egyesek, hanem egész nemzet közreműködése kell. Félre kell tenni az önző kényelmi szempontokat, az előítéleteket és pártoskodást, erős akarattal, áldozatkész buzgósággal, fáradhatatlan igyekezettel haladni előre a szövetkezetek diadalát jelző fényes célpont felé.

A mit elérték a külföldön, azt elérhetjük mi is.

Az aratókért. A földmívelési miniszter a főispánok útján bizalmas rendeletet intézett az összes gazdasági egyesületekhez s fölszólítja azok vezetőit, hassanak oda, hogy a földbirtokosok lehetőleg a környékről szerződtesenek aratókat és ne engedjék azokat eltávozni. A beérkezett jelentések szerint a miniszter tervének sok helyen sikere lesz.

Czukorkivitel. Magyarország annyi czukrot termel, hogy a belföldi fogyasztás mellett még bőven jut a külföld számára is. A külföldre kivitt czukor mennyisége évről-évre több, a mi nemzetgazdasági fejlődésünk bizonyítéka. Nem számítva ide a vasutakon kivitt óriási mennyiséget, csupán hajón Fiumében 230 ezer métermázsát, Triesztben 327 ezer métermázsát raktak hajóra az elmúlt november hónap folyamán. Az emelkedés a múlt év ezen hónapjával szemben Fiumében 33 és fél ezer, Triesztben 143 és fél ezer métermázsá.

A sertéshus kivitel. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület mozgalmat indított a sertéshus export előmozdítására. Közgazdasági szakosztályának legutóbb tartott ülésében alhatározta, hogy e tárgyban fölterjesztést intéz a kereskedelmi-, földmívelési- és pénzügyminiszterekhez. E fölterjesztéseket most küldötte el illetékes helyekre. A földmívelési miniszterhez intézett memorandum kifejti, hogy a sertéshus export előmozdítása végett szövetkezeti

alapon kiviteli vágóhidat kívánnak létesíteni s e célra 15 éven 25.000 korona évi segélyt kérnek. Kifejti egyuttal az emlékirat azokat az irányelveket is, melyek a hazai sertéstenyésztésnél — az export érdekében a jövőben követendők. A pénzügyminisztertől az emlékirat kedvezményes iparsó engedélyezését kéri, a vágóhid részére a kereskedelmi miniszteritől pedig hűtökocsik beszerzését s iparvágány engedélyezését.

Budapesti piaczi árak.

Buza: Tiszavidéki 9.55 kor., fehérmegyei 9.50 kor., bácskai 9.30 kor., bántási 9.65 kor.

Rozs 7.70—0— kor.

Zab: 7.65—0— kor.

Tengeri: 4.95 kor.

Az árak 50 klg.-kint, koronaértékben értendők.

Liszt: Mai átlagos jegyzések Budapesten.

0	1	2	3	4	5	6	7	7½	8
30.60	29.80	28.80	28.20	27.60	26.60	26.—	23.20	21.—	12.—
<i>Korpa.</i> Finom: 8.80, durva 9.—.									

Budapesti vásárcsarnok. Elég élénk forgalomban az élelmibiziksek ára valamivel emelkedett, csak a tojás és vaj ára csökkent. Ponty kilója 160 fillér, harsa 180 fillér, balatoni süllő 180 fillér, fogas 3 korona, kecsge 3 korona, viza 220 fillér, tok 240 fillér tengeri bal kilója 4 korona, tengeri rák, scampi kilója 4 korona, humár 5 korona. Fejes káposzta darabja 15 fillér, vörös-káposzta 20 fillér, karfiol darabja 30 fillér, kelkáposzta 4 darab 10 fillér, teavaj kilója 220 fillér, főzvaj 170 fillér, édes turó 80 fillér, száraz turó 48 fillér. Tejföl literje 80 fillér. Friss tojásból 36 darabot olvastak 2 koronáért.

Ferencvárosi sertésvásár. Készlet 711 drb. Erkezett 1050, összesen 1761 darab. Eladtak 1303 drbot. Maradvány 458 drb. Árak: Malacz ——— korona. Páronkint 120—180 kilogramm sulyban 88—92 kor., 220—280 kilós 88—92 korona, 320—380 kilós 86—92 korona. Öreg nehéz, páronkint 400—500 kilogramm sulyban 80—91 korona 100 kilogrammonkint élő-sulyban. Páronkint 45—50 kiló és a vételösszeg 4 százalékának elengedése mellett. A vásár élénk volt.

Borjuvásár. A vásárra került 308 darab szopós, 11 rugott borju, 49 darab egyéves növendékállat. — darab belföldi és — darab bécsi leölt borju. A szopós borjuért 66—90 koronát fizettek 100 kilogrammonkint élő-sulyban. A vásár lanyha volt.

Jubileumi zarándoklat Rómába.

Ő Szentsége XIII. Leo pápa 25 éves jubilauma alkalmából főpásztori ajánlással indul 1902. évi április 10-én. Visszaérkezés tetszés szerint. Utirány: Budapest — Fiume — Ancona — Loreto — Ancona — Róma — Florenc — Bologna — Pádúa — Velence — Fiume — Budapest. Részvételi árak, beleszámítva 6 napi lakást és teljes ellátást Rómában: I. oszt. vasut I. oszt. hajó 255 korona, II. oszt. vasut I. oszt. hajó 200 korona, III. oszt. vasut III. oszt. hajó 102 korona. Az ezen zarándoklatban részt venni szándékozók 1902. évi márczius hó 10-éig jelentkezhetnek és pedig a tótajkuak főt. Kompanek József plébános urnál Nagy-Sztriczén (Trencsénmegye), a bácsmegyeiek főt. Essert János káplán urnál Zentán (Bácsmegye), az ország többi részeiből a magyar és német ajkuak főt. Grósz Ferenc káplán urnál Etyeken (Ejérmegye), kikhez a jelentkezéssel egyidejűleg 30 korona előpénz küldendő be postautalvánnyal. A fönmaradó összeget legkésőbb 1902. márczius hó 25-éig kell ugyanoda befizetni. A jelentkezéssel egyidejűleg azon összeg is beküldendő, melyet valaki olasz pénzre akar beváltani. A bácsmegyeiek és délkeleti magyarországiak Szabadkáról indulnak Bród felé és Zágrábban csatlakoznak a főzarándoklathoz. Részletes programokért a fönnevezett plébános urhoz, illetőleg káplán urakhoz kell fordulni, kik minden idevonatkozó fölvilágosítást is nyújtanak. Részt venni szándékozók hozassák meg a *Katholikus zarándok Rómában* című könyvet, kapható a szerzőnél, Grósz Ferenc káplán urnál Etyeken, Ejérmegye.

„Szent Antal Toulonban és a szegények kenyere“

Irta **Buday Aladár.**

Épületes olvasókönyv 235 oldal. Diszes vászonkötésben 6 képpel ára csak 2 kor.

Szent Antal képe. (Eredeti arcza.)

Remek krétarajz-könyomás. 65 cm. magas; 50 cm. széles. **Drbja 1 K 60 fill.**

Megrendelhetők: a „Magyar Néplap“ kiadóhivatalában. Mindent bérmentve küldünk! Terjesztőknek magas árkedvezmény!

Köszönőirat egy levelezőlapon. (Közjegyzőleg hitelesítve.)

Tisztelt uram! Sertéseim már jó idő óta nem ettek s nyomorultan néztek ki. Véletlenül embereim egyikétől kaptam egy c omagot az Ön hízlaló porából. Es csodák csodája! Sertéseimet nem győzöm etetni s már pár nap ala t is tetemesen hírtak, a mit csak ezen szernek köszönhetek s mindenkinek a legmelegebben ajánlhatok. Kérek postafordultával 5 csomag sertéstápport. 31/10. 1900. Tisztelettel

Ezen másolat teljesen egyezik az előttem levő, 4 fillér és 2 filléres bélyeggel ellátott levelezőlapon irt eredetivel. Laibach, 1901. október 3. (Közjegyzői pecsét.)

Plantan Iván, s. k. közjegyző.

Minden sertésbirtokos megveszi a **Trnkőczy dr** sertéstápport, mely minden kereskedőnél kapható vagy ha nem, úgy postán rendelendő. **Trnkőczy** gyógyszerháza Laibach, Krajna. 1 csomag 50 fill. 5 csomag 2 kor.

Országszerte elismert, erős-csontú, gyors fejlődésű és edzett elsőrendű

Magyar bikák.

Továbbá kiválóan tiszta és csiraképes oberndorfi és óvári

Ré pamag

50 kilón felül minden mennyiségben.

Gróf Teleki Arvéd ur drassói uradalmában

Also-Fehérmegyében. * Posta, vasut és távirtda állomás: **Konca.**

STOWASSER J.

cs. és kir. hangszergyáros, a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség szállítója.

Budapest, II., Lánchid-utca 5. sz.

Hegedük vonóval 3 frttól 15 frtig. Mesterhegedük vonóval 15 frttól 300 frtig. Gordonkák vonóval 10 frttól 150 frtig. Nagybögők vonóval 20 frttól 100 frtig. Fuvolák 2 frttól 100 frtig. Szárnykürtök 14 frttól 20 frtig. Czimbalmok 35 frttól 300 frtig. Ősi magyar tárogatók szabadalmazva 20 frttól 60 frtig. Elpusztíthatlan, kitűnő erős hangu harmonikák, utólérhetetlen erős hanggal és tartóssággal 3, 4, 5, 6, 8, 10 frttól 80 frtig. Templomi és más zenekarok részére

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legutányosabb árban szállítatnak.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Szent Antal“

kaszagyár

küld bárkinek képes főárjegyzéket a közkedvelt, világhírű és a londoni kiállításon is kitüntetett «Szent Antal» ezüstaczel kaszáról. — Egyedüli és kizárólagos szállító és főelárusító

SOHR JÓZSEF, Somogy-Szill (Somogy megye),

kihez kaszákra vonatkozó mindennemű levelezés intézendő.

A Sohr «Szent Antal» kasza előnyei más kaszával szemben:

1. A Sohr „Szent Antal“ kasza a legfinomabb, rafinált, kétszer edzett ezüst-aczelből készül, elszállítás előtt minden darab ki lesz kalapálva és kipróbálva a teljes jótállás mellett lesz a gazdaközönségnek átadva.
2. A Sohr „Szent Antal“ kasza hajszálvékony pengéjű, de merev, feszes appal, fölötte röpke és csorbíthatlan élű, a legkeményebb hegyi sarjút épp úgy a legkuszáltabb gabonát is játszva aratja le.
3. A Sohr „Szent Antal“ kasza egyszeri fenéssel 200—250 lépésig, egy-

szeri kalapálással napokig kitart és 6—8 évig teljesen jó, holott más kaszával alig lehet 1—2 évig fáradva és izzadva dolgozni.

4. A Sohr „Szent Antal“ kasza egy rendes kaszás-ember kezéhez van igazítva, nem kell kovácskézbe adni, mert ezáltal a kasza hátulja lágyul.

A Sohr „Szent Antal“ kasza a legjobb kasza a világon és a ki ilyen kaszával dolgozott, sohasem vesz kezébe más kaszát.

Számos eli-merő-, köszönőlevél és utánrendelés érkezett majdnem minden rendeltől, melyek szives megtekintés végett bárkinek rendelkezésre állanak.

5 drb. rendelésnél a posta-öltéséget a kaszagyár fizeti. — 10 drb. rendelésnél a postaköltséget fizeti és egy kaszát ingyen, ráadásul küld. Gyémántaczel-beretva három évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

Gyűjtőknek értékes kedvezmény! — A téli hónapok a legalkalmasabbak megrendelőket gyűjteni.

Mindenki kérjen levelezőlapon árjegyzéket!!!

Védjegy

Stephaneum nyomása, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/a.